

MÅNGBERGS OCH HOLENS FÄBODLAG

De första 50 åren 1973 – 2023

Förord

Mångbergs och Holens fäbodlag fyller i år 50 år. Mycket har hänt under 50 år och undertecknad, som suttit i styrelsen sedan fäbodlaget bildades 1973, försöker i detta dokument redovisa fäbodlagets verksamhet under dessa 50 år.

Redovisningen tar under ett antal avsnitt upp de större åtgärder som blivit utförda genom åren. På nästa sida återfinns en innehållsförteckning beträffande dessa avsnitt.

De större åtgärderna har i löpande penningvärde kostat ca 2,8 Mkr. Omräknat till dagens penningvärde motsvarar det ca 5 Mkr. Medlemsbidrag har för de senaste projekten inbringat hela 600 000 kr. Mer än 2 000 tim ideellt arbete har lagts ner för projekten.

Många mindre åtgärder har naturligtvis utförts utöver de större åtgärderna. Sist i dokumentet redovisas därför i tabellform vad som hänt och blivit gjort under respektive verksamhetsår.

Det allra mesta har utförts genom ideellt arbete. Arvode till styrelsen har aldrig utgått.

2023-04-19

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Håkan Bond', written in a cursive style.

Håkan Bond

Innehållsförteckning

1. MÅNGBERGSHISTORIA	1
2. FÄBODLAGET BILDAS	3
3. FÄBODLAGETS STYRELSE GENOM ÅREN	4
4. MAJSTÅNGSRESNINGAR, SÅG- OCH FÄBODDAGAR M M	6
4.1 Majstångsresningar	6
4.2 Såg- och fäboddagar	9
4.3 Visaftnar	11
5 DAMMEN	12
5.1 Ombyggnad av dammens östra del 1974.....	12
5.2 Ombyggnad av dammens västra del 1978	13
5.3 Utförande av stödbank vänster dammdel 2014.....	14
5.4 Renovering vänster dammdel 2019	16
5.5 Renovering höger dammdel 2020	20
6 SÅGEN	25
6.1 Historik.....	25
6.2 Restaurering 1982-83	26
6.3 Renovering axel och överfallshjul 2002 - 2004.....	30
6.4 Renovering axel, underfallshjul och ränna 2012 – 2013	34
6.5 Timmerläns	41
7. DANSBANAN	42
8 KIOSK SAMT CHOKLAD- OCH PILKASTNINGSSTÅND	43
9 MÅNGBERGSSTUGAN	44
10 TRÖSKLADAN	47
10.1 Bakgrund.....	47
10.2 Bidrag från Länsstyrelsen m fl.	48
10.3 Överlåtelse och nyttjanderätt	48
10.4 Röjning av skog och nedmontering av tröskladan.....	48
10.5 Grundläggningsarbeten	49
10.6 Återuppförande av byggnaden.....	51
10.7 Ekonomi.....	55
11 SÖDRA BRON	56
11.1 Befintlig bro	56
11.2 Bidragsansökning.....	56
11.3 Planerade åtgärder	56
11.4 Genomförande	56
12 BREVLÅDOR	66
13 FISKVÄG	67
Sammanställning av vad som hänt inom fäbodlaget under de första 50 åren 1973 – 2023	68

1. MÅNGBERGSHISTORIA

För Mångberg har av tradition vattnet och utnyttjandet av detta haft en avgörande betydelse. Mångån var viktig för hela bygdens utveckling. Den användes förutom för fiske och flottning också för anläggningar såsom kvarnar, sågar och en trösk. I biflödet Ekorrån fanns en vadmalstamp. Platsen där den låg kallas fortfarande för Stampen.

Det finns dokumenterat att redan 1663 fanns i Mångberg en damm för drift av en kvarn. Dammen låg sannolikt ungefär vid stenkistan mitt i nuvarande damm.

På 1860-talet byggdes en ny damm i nuvarande läge, men redan 1872 byggdes den östra delen om för att bli mer lämpad för flottning.

1921 byggdes sedan östra delen om på nytt. Se nedanstående bild.

Bild från ombyggnad av flodutskovet 1921.

Broar har sedan lång tid tillbaka funnits över ån såväl uppströms som nedströms om dammen. De första broarna var byggda med överliggande fackverk/bågar. Nedan en bild av den gamla bron nedströms.

Bild av bron, dammen och sågen nedströms ifrån. Till höger om den syns sågarens stuga, som senare brann ner.

Sågen nedströms ifrån.

Väster om sågen fanns en parkvarn. Se bilder nedan. Kvarnen revs 1922.

Parkvarnen. Den revs 1922.

Parkvarnen. Sågen skymtar till höger.

Nedströms om sågen och kvarnen fanns en vattendriven trösk. Den nyttjade vattnet, sedan det passerat parkvarnen. När parkvarnen revs 1922 och ersattes av en dammdel fick trösken inte längre något vatten och driften av densamma fick läggas ner. Tröskladan syns mitt i bilden nedan. Nedan även en gammal bild på dammen från flottningstiden. Längst till höger på den bilden syns den gamla bron med överliggande fackverk.

Kvarnen till vänster och sågen till höger. Tröskladan syns i bakgrunden.

Dammen. Längst till höger syns den gamla bron med överliggande fackverk.

2. FÄBODLAGET BILDAS

Flottningen i Mångån pågick till mitten av 1950-talet. När flottningen lades ner tog flottningsföreningen inte längre ansvar för dammen. Dammen blev i allt större behov av renovering. Bl a började stenkistorna på ömse sidor om flodutskovet att luta mot varandra, så att det snart inte skulle vara möjligt att ta upp sättarna vid flöden. Detta skulle då leda till dammbrott pga överströmning.

28 juli 1973 kallades därför på initiativ av Kjell Uhlas till ett möte i Mångberg. Mötets syfte var att utröna intresset hos fäbodborna för bildande av en förening för fäbodarna Mångberg och Holen med mål att i första hand bevara och eventuellt bygga ny damm i Mångberg. Ett 50-tal personer infann sig och det beslutades bl a att en interimstyrelse skulle tillsättas. Till sådan valdes Håkan Bond, Göte Halvarsson, Helmer Lissmats, Oskar Stunis och Kjell Uhlas med Göte Halvarsson som sammankallande. Vid mötet redovisade Håkan Bond det förslag till renovering av dammens östra del, som han tagit fram.

18 augusti sammanträdde interimstyrelsen och konstituerades enligt följande: Ordförande Göte Halvarsson, sekreterare Helmer Lissmats, kassör Oskar Stunis, ledamöter Håkan Bond och Kjell Uhlas. Även Lars Bond och Axel Danielsson var kallade och deltog i sammanträdet. Det diskuterades hur arbetet skulle läggas upp, olika typer av föreningar, namnförslag m m. Göte Halvarsson åtog sig att göra ett frågeformulär, som skulle tillställas samtliga fastighetsägare i Mångberg och Holen. Håkan Bond åtog sig att utarbeta förslag till stadgar och Kjell Uhlas att orientera sig om bidragsmöjligheter från myndigheter, företag och föreningar. Beslöts vidare att kalla alla intresserade till stämma i Sollerö Kommunhus 3 nov.

Vid stämman 3 november 1973 beslutades bl a

- att föreningen skulle heta Mångbergs och Holens fäbodlag
- att Håkan Bonds stadgeförslag skulle antas
- att årsavgiften skulle vara 25 kr
- att föreningen skulle stå öppen för alla intresserade.

Det utsända frågeformuläret hade fyllts i och återsänts av 84 personer. Det visade sig bl a att nästan alla var villiga att satsa minst 100 kr för renovering av dammen.

Medlemskort och stadgar trycktes upp och skickades ut och fäbodlaget kunde börja fungera.

3. FÄBODLAGETS STYRELSE GENOM ÅREN

Nedan redovisas fäbodlagets styrelse genom åren. Styrelsen bestod från början av 5 ledamöter och 2 suppleanter. Suppleanterna deltog i alla styrelsemöten och 2008 ändrades stadgarna så att styrelsen kom att bestå av 7 ledamöter.

Fäbodlagets styrelse utgjordes från början av:

Göte Halvarsson, ordförande
 Oscar Stunis, kassör
 Helmer Lissmats, sekreterare
 Håkan Bond, ledamot
 Kjell Uhlas, ledamot
 Amus Erik Olsson, suppleant
 Löf Bror Olsson, suppleant

Under verksamhetsåret 1979-80 avled Göte Halvarsson, som varit fäbodlagets drivande kraft, i cancer. Helmer Lissmats önskade avgå som sekreterare. Den nya styrelsen kom att bestå av:

Max Johansson, ordförande
 Oscar Stunis, kassör
 Håkan Bond, sekreterare
 Håkan Axelsson, ledamot
 Kjell Uhlas, ledamot
 Amus Erik Olsson, suppleant
 Ellen Ekmark, suppleant

1985 ersatte Kisti Seyffarth Ellen Ekmark som suppleant.

1986 ersatte Inga-Britt Smith Oscar Stunis som kassör och Per-Ola Olsson Kisti Seyffarth som suppleant.

1988 gick Östen Sahr in som suppleant.

1990 avsade sig Max Johansson ordförandeskapet och styrelsen kom att bestå av:

Kjell Uhlas, ordförande
 Håkan Axelsson, vice ordförande
 Inga-Britt Smith, kassör
 Håkan Bond, sekreterare
 Max Johansson, ledamot
 Per-Ola Olsson, suppleant
 Östen Sahr, suppleant

1991 avgick Östen Sahr som suppleant och ersattes av Erik Stolt.

1993 ersatte Börje Andersson Erik Stolt som suppleant.

1998 ersatte Eva Folkesson Inga-Britt Smith som kassör.

2000 ersatte Ninni Mårtensson Per-Ola Olsson som suppleant. Styrelsen bestod nu av:

Kjell Uhlas, ordförande
 Håkan Axelsson, vice ordförande
 Eva Folkesson, kassör
 Håkan Bond, sekreterare
 Max Johansson, ledamot
 Börje Andersson, suppleant
 Ninni Mårtensson, suppleant

2004 avled Kjell Uhläs efter en olycka med en av sina travhästar. Kjell hade varit initiativtagare till fäbodlaget, suttit i styrelsen under alla år, de senaste som ordförande, och varit mycket betydelsefull för fäbodlagets utveckling. Ninni Mårtensson efterträdde Kjell som ordförande och Ann-Christin Krång Eriksson gick in som suppleant. Styrelsen kom då att bestå av:

Ninni Mårtensson, ordförande
Håkan Axelsson, vice ordförande
Eva Folkesson, kassör
Håkan Bond, sekreterare
Max Johansson, ledamot
Börje Andersson, suppleant,
Ann-Christin Krång Eriksson suppleant

2007 ersattes Ann-Christin Krång Eriksson av Gert Flinta som suppleant och 2008 ändrades stadgarna så att de tidigare suppleanterna också blev ledamöter.

2010 ersattes Max Johansson och Gert Flinta av Bernt Elmefjäll och Per-Olov Olsson som ledamöter.

2013 avgick Ninni Mårtensson som ordförande och ersattes av Per-Olov Olsson. Mats Seyffarth ersatte Håkan Axelsson som vice ordförande. Styrelsen kom därmed att bestå av:

Per-Olov Olsson, ordförande
Mats Seyffarth, vice ordförande
Eva Folkesson, kassör
Håkan Bond, sekreterare
Börje Andersson, ledamot,
Håkan Axelsson, ledamot
Bernt Elmefjäll, ledamot

2014 ersattes Bernt Elmefjäll av Magnus Andersson som ledamot.

2017 ersattes Håkan Axelsson av Kjell Lindström som ledamot.

2018 ersattes Magnus Andersson av Björn Persson som ledamot.

2019 ersattes Eva Folkesson av Ulf Edvardsson som kassör.

2020 ersattes Per-Olov Olsson av Mats Seyffarth som ordförande och Mats Danielsson gick in som vice ordförande.

2022 avgick Mats Danielsson och Björn Persson tog över som vice ordförande. Efraim Sandén gick in som ledamot. Styrelsen består därmed för närvarande av:

Mats Seyffarth, ordförande
Björn Persson, vice ordförande
Ulf Edvardsson, kassör
Håkan Bond, sekreterare
Börje Andersson, ledamot,
Kjell Lindström, ledamot
Efraim Sandén, ledamot

4. MAJSTÅNGSRESNINGAR, SÅG- OCH FÄBODDAGAR M M

4.1 Majstångsresningar

Majstångsresning har en lång tradition i Mångberg. 1935 bildades Mångbergs majstångsförening, majstång restes i trevägskorsningen mellan gamla Mångbergsvägen och Trundvägen, dansbana byggdes vid dammen (virket sågades i Mångberg) och danser och majstångsresning anordnades två veckor efter midsommar. Tyvärr hade man ofta otur med vädret och det blev ett talesätt att lika säkert som det var soligt väder vid Leksandsrodden lika säkert regnade det vid majstångsresningen i Mångberg. När man affischerade om arrangemanget kunde man få kommentaren "Su ir nu sätt upp dämda regnvederslapper attä" (ska ni nu sätta upp de där regnväderslapparna igen). Mångbergs majstångsförening avvecklades 1978 och tillgångarna, ca 4 000 kr, skänktes till fäbodlaget.

1974 anordnades på nytt majstångsresning med dans i Mångberg. Vi bestämde att flytta arrangemanget till 3 veckor efter midsommar, inte för att det nödvändigtvis är bättre väder då men för att det då är mest folk i Mångberg. Vi hade i fortsättningen oftast tur med vädret och arrangemanget blev mycket populärt. Som mest hade vi mer än 1 000 besökare!

Ett av de första åren, som fäbodlaget arrangerade majstångsresningen, uppmärksammades den av Britt-Marie Svedberg, som i sin krönika i Dagens Nyheter gav följande stämningbild:

"Vi reste majstång i en fäbod en kväll i juli, när knotten svärmade i täta moln från sågdammen och dimmorna blandade sig i långdansen, som leddes av prästen."

Intäkterna från majstångsresningarna och senare även fäboddagarna var en mycket stor del av fäbodlagets intäkter under 1970-talet. 1978 var intäkterna från dessa arrangemang ca 14 000 kr, medan medlemsavgifterna inskränkte sig till ca 5 500 kr. Medlemsavgiften var då 50 kr/år. Den har sedan successivt behövt höjas för finansiering av de åtgärder fäbodlaget behövt vidta och är nu 500 kr/år.

Antalet besökare till dansen på kvällen efter majstångsresningen minskade efterhand från de 1 000 besökare vi hade som mest. 1999 började vi därför med en ny utformning av festligheterna efter majstångsresningen. Inträdet slopades och glödstekt sill såldes.

Majstången har naturligtvis under åren fått förnyas. Senast skedde detta 2007. Majstången behandlades de första två åren med träolja för att hinna torka ut helt och målades sedan vit. 2022 upptäcktes röta i toppen, sannolikt pga kondens från stålloket, vilket gjorde att ca 0,5 m av toppen fick sågas av.

De två senaste åren har säkerheten vid nedtagningen och resningen av majstången förbättrats genom att vi fått låna stålbågar av Sollerö Hembygdsförening. Bågarna fästs i grundstenen och hindrar stången att falla i sidled.

Dragkamp över dammen, där förlorande lag hamnar i vattnet, har under alla år varit en huvudattraktion vid majstångsresningsfesten.

En annan attraktion är ankracet. Det anordnades första gången år 2004. 180 nummerade och identiskt lika plastankor kastas i dammen och det gäller sedan vilken anka som kommer först ner till det gäng som fångar upp ankorna nedströms utskovet. Lotter säljs där man tecknar sig för en viss anka.

Säcklöpning för barn brukar också anordnas vid majstångsresningen.

Med näverlur blåses klartecken till andra sidan dammen att komma över med kransarna och tångan.

Fiolspelare i tåten för krans- och tånganbärare.

Kransarna och tångan bärs av barnen.

Majstången reses.

Majstången rest.

Säcklöpning.

Glödsteckt sill ställs i ordning.

Stekning av sillen.

Ankrace.

Dragkamp. 1984. Observera så många åskådare det var på den tiden.

Dragkamp 2017.

Förlorande lag åker i dammen och får simma över till andra sidan.

4.2 Såg- och fäbodagar

1978 anordnades för första gången fäboddag i Mångberg. Fäbodagen arrangerades av bl a Kjell Uhläs och Ellen Ekmark. Efterhand övertogs fäbodagen av Sollerö Hushållningssällskap. Numera svarar Carina och Per Andersson från Ullasgården för arrangemanget. Dock har fäbodlaget under alla år svarat för kiosken.

Vid fäbodagen 1980 höll Mats Rehnberg, som på 1930-talet skrev den kända Gruddboken, tal.

Sedan sågen renoverats 1982-83 har den demonstrationskörts varje år tredje söndagen efter midsommar i samband med fäbodagen, med undantag för några år då detta inte varit möjligt pga axelhaverier m m. Några år har endast sågdag anordnats, men strävan är att varje år anordna såg- och fäbodag.

Stockar dras in för sågning.

Underfallsvattenhjulet för ramsågen i drift.

Stockarna sågas först i ramsågen som har 7 sågblad. Vi ändrar inte postningen utan sågar 2 st 2" plankor i mitten, utanför dessa 2 st 1" brädor och ytterst 2 st 3/4" brädor.

Plankorna och brädorna kantas sedan i kantverket, som har två klingor mellan vilka avståndet kan justeras till rätt bredd för respektive plankor/bräda.

Kolbullar på fäboddagen är populärt.

Djur finns också med på fäboddagarna.

Den första fäboddagen anordnades 1979. Nedan redovisas ett antal bilder från fäboddagen 1980. Som synes var fäboddagen mycket välbesökt.

Buförs-trillan anländer.

Massor av folk kom!

Ellen Ekmark kommer med ko.

Lanser Berit med getter.

Mats Rehnberg, som skrev Gruddbo-boken, håller tal från en för ändamålet nytillverkad talarstol.

Mats Rehnberg i samspråk med Arvid Knutz.

Ullas Maria visar hur man spinner.

Svarv Olov och Ellen Ekmark demonstrerar en separator.

4.3 Visaftnar

Sommaren 1997 anordnades på initiativ av Kjell Uhlas visaftnar vid dammen under tre torsdagskvällar. Det blev dock ingen fortsättning på visaftnarna, trots att en hel del folk kom för att lyssna.

5 DAMMEN

Fäbodlaget bildades primärt för att bevara dammen och området kring denna. Genom åren har ett antal renoveringsåtgärder utförts på dammen, vilka redovisas nedan.

5.1 Ombyggnad av dammens östra del 1974

Direkt efter fäbodlagets bildande 3 nov 1973 tog Lars Bond kontakt med kommunala myndigheter, skogsbolag m fl för att få anslag till renoveringen av dammen. Mora kommun ställde sig positiva och åtog sig att sköta ekonomin. Beslöts att fäbodlagets medlemmar skulle bidra med 20 000 kr. Mora kommun kunde då bidra med 20 000 kr och AMS med 20 000 kr och skogsbolagen Bergslaget och Korsnäs med 10 000 kr. Sollerö Jordägare ställde upp med en garantisumma på 10 000 kr, om kostnaderna skulle bli högre än beräknat.

Arbetet startade redan i månadsskiftet feb-mars 1974. Håkan Bond upprättade arbetsritningar, Kjell Uhlas skaffade fram virke m m och Anders Lindgren åtog sig ansvaret för byggandet. Ivar Påhls tillverkade stålkonstruktionerna och Bror Olsson (Löv-Bror) skötte schaktningsarbetet.

Vintern var mild och snöfattig, vilket var gynnsamt, och i början av juni kunde dammen på nytt fyllas upp.

Kostnaden för dammrenoveringen blev ca 76 000 kr. Renoveringen finansierades genom medlemsbidrag ca 16 000 kr, anslag från Mora kommun 20 000 kr, AMS ca 20 000 kr, Sollerö Jordägare 10 000kr, Siljans Regleringsfond 10 000 kr samt Bergslaget och Korsnäs ca 14 000 kr, totalt ca 90 000 kr.

Gammal stenkista och fångdamm för renovering av höger dammpelare.

Båda pelarna gjutna. För utförande av tröskeln ledde vattnet genom vänster pelare. Fäbodlagets första ordförande Göte Halvarsson.

Oscar Stunis och Lars Bond inspekterar.

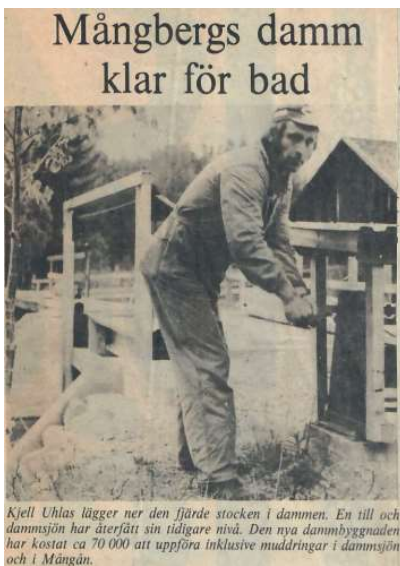
Staffan Bond, Göte Halvarsson och Oscar Stunis rensar formvirke.

Lennart Stunis kör bort resterna av stenkistorna.

Bror Olsson (Löv-Bror) muddrar i dammen.

5.2 Ombyggnad av dammens västra del 1978

Hösten 1978 renoverades dammens västra del inklusive bryggan in till sågen och badbryggan. Ritningarna utfördes av Håkan Bond och arbetet utfördes av Anders Lindgren, Nils Myhr och Erik Flinth. Ivar Påhls utförde smidesdetaljerna. Ett mycket stort antal timmar ideellt arbete lades ner, inte mindre än 539 timmar. Mora kommun bidrog med 10 000 kr. I medlemsbidrag kom in ca 4 000 kr. Sollerö Jordägare bidrog med timmer. Mångbergs majstångsförening avvecklades 1978 och dess tillgångar 4 000 kr tillföll fåbodlaget. Renoveringen kostade ca 56 000 kr.

Skibordet före ombyggnad.

Före ombyggnad. Rännan in till sågen i bakgrunden.

Formsättning för upplag för skibord. Nils Myhr slår ner träspons för tätning i dammlinjen.

Tröskel och upplag för skibord.

Nytt skibord och ny brygga in till sågen.

Dammen uppfylld efter renoveringen. Badbryggan byggdes om med upplag på betongbrunnar.

5.3 Utförande av stödbank vänster dammdel 2014

Vänster dammdel hade tidigare en mycket brant stensatt nedströmsslänt. Blocken i slänten hade börjat röra på sig och ett mindre läckage hade kunnat observeras. För att säkerställa släntens stabilitet och förhindra att bakåtskridande erosion uppstår vid ett eventuellt ökat läckage utfördes därför en stödbank. Stödbanken byggdes upp med successivt grövre filter uppströms ifrån, så att materialtransport förhindras vid eventuell genomströmning.

Arbetet utfördes av Johan Trapp och Hans Eriksson 19-20 maj 2014. För projektering och bygglledning svarade Håkan Bond.

Befintlig slänt. Brunn med utloppsledning frilagd.

Den befintliga slänten schaktades först ner till lutning ca 1:1,3. När schakten var klar kunde finfiltret läggas ut.

Schakten nästan klar.

Finfilter läggs ut.

När finfiltret lagts ut var det dags för grovfiltert och stenspälsen.

Utläggning av grovfilter.

Utläggning av stenspäls.

När stenspälsen var utlagd jämnades dammkrönets överyta av.

Färdig stödbank.

5.4 Renovering vänster dammdel 2019

1 april 2019 upptäcktes ett allvarligt läckage i Mångbergsdammen. Vatten rann in under betongen till vänster om badstegen. Läckan tätades omgående provisoriskt med morän och vattenståndet i dammen sänktes genom att samtliga sättar togs upp i flodutskovet.

Eftersom tätningen med morän inte var en hållbar lösning, den skulle spolats bort vid nästa höst- eller vårfloed, var en permanent åtgärd nödvändig att utföra redan under våren.

En ny tätninglinje av plastspont och betong uppströms befintlig damm och förankrad i densamma utfördes. Åtgärden var planerad att sträcka sig fr o m intaget till sågrännan och en bit in på skibordet, men fick under arbetets gång utsträckas ända fram till flodutskovet. Det innebar nästan en fördubbling av planerad sträcka. Orsaken till förlängningen var att sponten under skibordet delvis visade sig vara murken.

För utförande av spont och betongbalk erfordrades en fångdamm, som utfördes av morän.

Arbetet utfördes under perioden 20 juni – 11 juli.

Kostnaden blev ca 270 000 kr. Bidrag från medlemmar och andra intresserade uppgick till ca 215 000 kr. Utöver detta lades ca 280 tim ideellt arbete ned.

Projekteringen utfördes av Håkan Bond. Entreprenör var Trapps Gräv & Bygg AB. Sponsorer av material, bl a armering, var Skoglunds Bygg AB, Trapps Gräv & Bygg AB och Max Frank AB.

Nedan redovisas några bilder från arbetet.

Arbetet påbörjas med demontage av badbrygga.

Start utläggning fångdamm.

Vid schaktarbetena måste timmerresterna från den ursprungliga dammen schaktas bort.

Sågning av skibordskant för att få en plan tätningssyta och borrhning för förankringar för att sammanbinda ny och gammal betong.

Böckning av armering.

Start montage plastspons.

Packning tätjord på schaktbotten.

Packning tätjord kring spons.

Armering påbörjad.

Armering vid ena läckagestället.

Formsättning pågår.

Montering tätningsband (SynkoFlex)

Klart för gjutning.

Start gjutning.

Betong fylls i skopan för gjutning av den del dit betongbilens ränna inte når.

Betongen tappas ur skopan.

Slutfinish balken uppströms skibordet.

All gjutning klar och plasttäckt.

Formrivning genom ideellt arbete.

Packning morän uppströms skibordet.

Fyllning med sand för bättre badbotten genom ideellt arbete.

5.5 Renovering höger dammdel 2020

5.5.1 Sjunkhål

Den 5 juli i år 2020 upptäcktes ett sjunkhål i höger anslutningsdamm alldeles nedströms spelet för hantering av sätarna i flodutskovet. Hålet var så djupt att ett spett kunde föras ner i nästan hela sin längd.

Sjunkhålet var så djupt att nästan hela spettet rymdes.

För att förhindra fortsatt skadeutveckling och därmed risk för dammras beslöts att ta upp samtliga sättrar i flodutskovet och plankorna i skibordet och intaget till sågrännan och därmed tömma dammen. En provisorisk lagning gjordes genom att fylla sjunkhålet med morän. Det var dock uppenbart att en permanent åtgärd omgående var nödvändig, eftersom man i sjunkhålet kunde se vad som närmast kunde liknas vid ett stenröse och inget filter fanns mot uppströms tätjord.

5.5.2 Åtgärd

Som permanent åtgärd beslöts att montera en plastpont Geoflex 210, dvs samma typ som användes föregående år vid reparationen av den vänstra/västra delen av dammen, längs hela den högra anslutningsdammen. Kring plastsponten packas tätjord och nedströmsslänten flackas ut.

5.5.3 Arbetsutförande

Reparationsåtgärderna utfördes under perioden 4 – 21 augusti 2020. Innan åtgärderna påbörjades hade de stora björkar och granar som växte på och nedströms dammen tagits bort.

Höger anslutningsdamm före avverkning av träden.

Stubbarna grävdes upp och kördes bort.

Arbetet påbörjades genom utförande av fångdammar av träspont och morän för att kunna installera plastsponten och fyllningen kring denna i torrhet.

Utförande träspontfångdamm.

Spontfångdamm och moränfångdamm.

När fångdammarna var byggda kunde den gamla dammen börja schaktas bort för installation av plastsponten. Den gamla träsponten vid anslutningen till höger pelare visade sig vara kraftigt rötskadad, som framgår av nedanstående bilder. Läckage genom den murkna sponten var sannolikt orsaken till sjunkhålet.

Den gamla träsponten var murken.

Rivning av gammal murken spont.

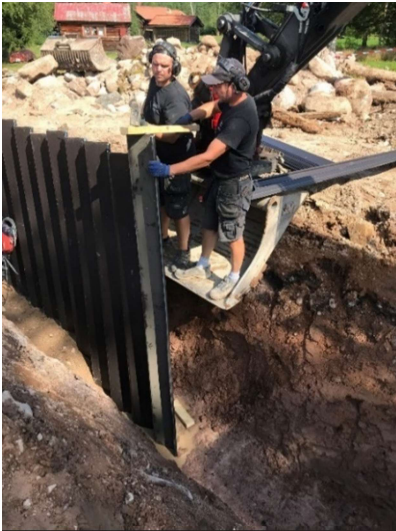
Schaktning för och montage av plastsponten utfördes successivt från höger pelare. Sponten fästes mot höger pelare med plattstål och mellanlägg av Syncoflex. Uppströms och nedströms om sponten packades tätjord. Packning skedde dels med padda, dels med platta monterad på bilhammare. Den senare för att komma åt att packa tätt intill spontplankens kontur.

Första spontplankan fixeras mot betongen med mellanlägg av Syncoflex.

Fortsatt spontmontage. Pumpbrunn för länshållning.

Spontplankorna monterades från grävmaskinens skopa och kunde slås ner några decimeter.

Packning intill spontplankor med platta monterad på bilhammare.

Packning av tätjord i pelaren.

Påbörjande av erosionskydd uppströms.

När sponten var färdigmonterad och packning av tätjord kring den färdigställd, formades uppströmsslänten och försågs med erosionskydd av övergångslager och stenblock. Därefter kunde fångdammen rivas.

Övergångslager och stenblock på uppströmsslänten.

Fångdammen rivs.

Nedströmsslänten formades delvis med morän från fångdammen och kläddes med filter, övergångslager och stenblock för att uppfylla kriterierna för genomströmningsskapacitet.

Filter, övergångslager och stenblock på nedströmsslänten.

Färdig nedströmsslänt.

Ett nytt fundament för spelet för hantering av sättarna göts i två etapper. I den första etappen fylldes en i dammkrönet uppschaktad grop med betong och uppstickande armering. I den andra etappen göts den övre formsatta och armerade delen av fundamentet.

När betongen härdat en vecka kunde spelet tas i drift och dammen därmed på nytt fyllas upp. För att inte torrlägga fåran nedströms och därmed skada fisken i ån nedströms måste uppfyllnaden ske genom att varje sätt sattes i först sedan föregående sätt överströmmats ett antal timmar. På den mycket låga vattenföringen tog uppfyllnaden därmed flera dagar.

Första gjutetappen för spelfundamentet.

Gjutning av andra etappen.

Dammen före uppfyllnad.

Spelet monterat och dammen under uppfyllnad.

Uppströmsvy höger anslutningsdamm efter uppfyllnad. Uppfylld damm.

5.5.4 Kostnader

Kostnaderna för ombyggnaden uppgick till ca 316 000 kr. Utöver detta lades ca 250 tim ideellt arbete ned.

5.5.5 Finansiering

Projektet finansierades till stor del genom insamling av bidrag från medlemmar i Mångbergs och Holens fäbodlag och från andra intresserade. Totalt bidrog 164 personer med 210 000 kr, vilket visar det stora engagemang som finns för dammen. Resterande belopp togs ur fäbodlagets kassa.

Kostnaden kunde hållas nere genom sponsring av markentreprenören Trapps Gräv & Bygg AB, tätjords- och grusleverantören Boggs Grus AB, moränleverantören Dalafrakt AB, träspontleverantören Lindroths Trä AB, plastspontleverantören BAT Cofra AB samt betong- och armeringsleverantören Skoglunds Bygg.

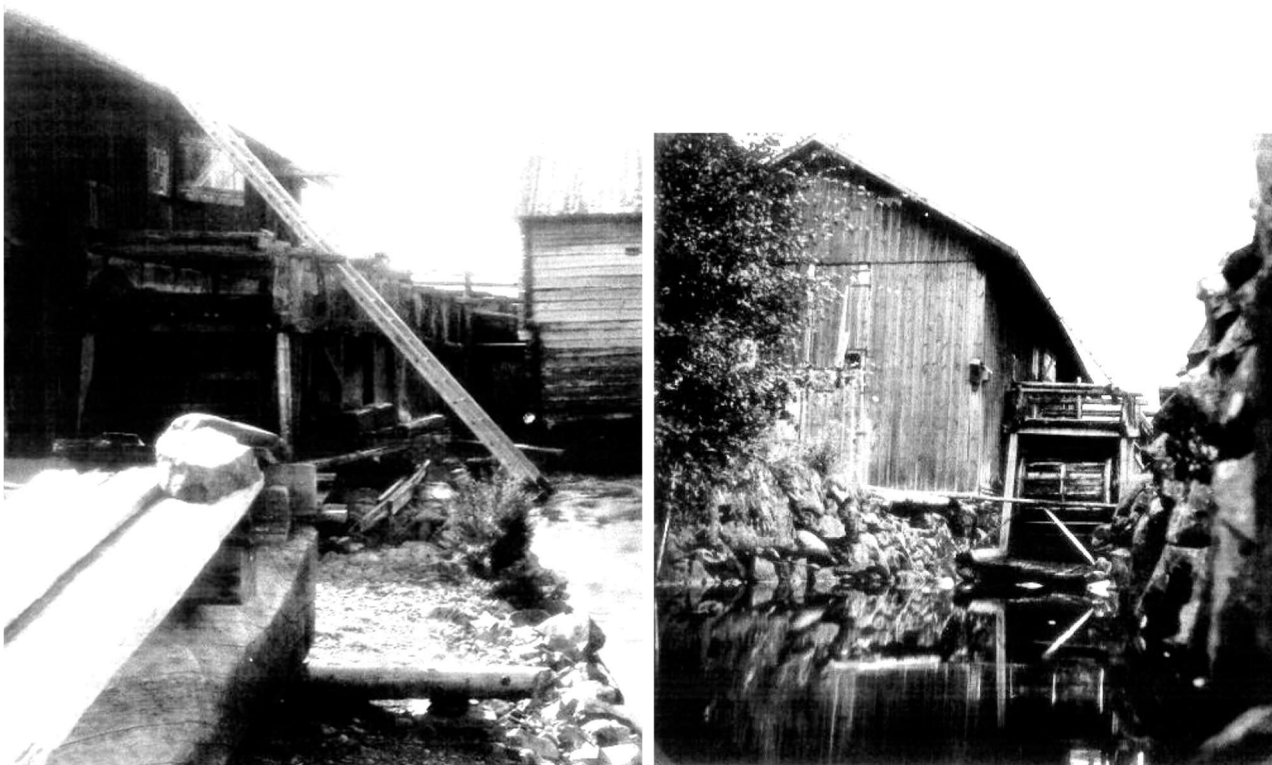
6 SÅGEN

6.1 Historik

Mångbergssågen var i drift till 1938. Sågen var då i behov av omfattande reparation och under de följande åren gjordes ett flertal utredningar beträffande renovering. Någon renovering kom dock inte till stånd.

Bild av bron, dammen och sågen nedströms ifrån. Kvarnen skymtar till höger om sågen och till höger om den syns sågarens stuga, som senare brann ner.

Bilder av sågränna och överfallshjul nedströms ifrån.

För att inte sågen skulle förfalla ytterligare takades den av fäbodlaget under ledning av Kjell Uhlas och Ullas Arne Andersson våren 1976.

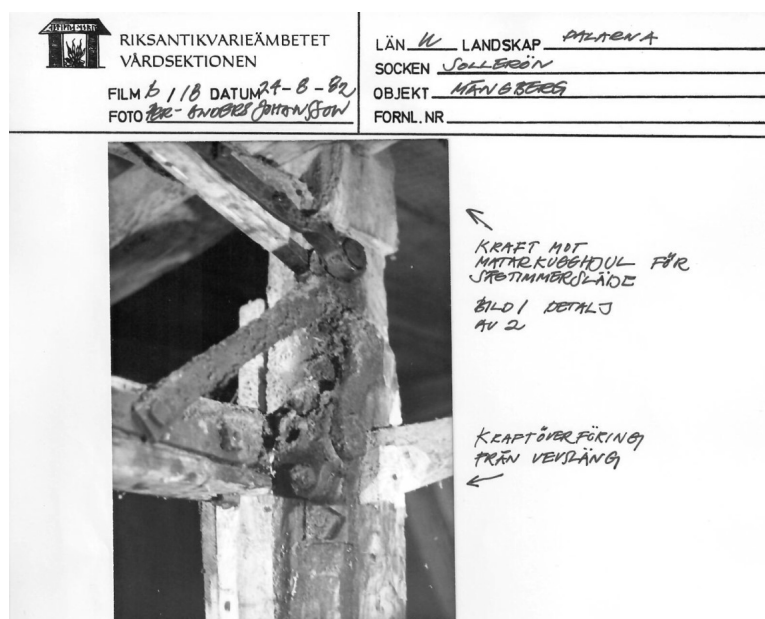
Mångbergs sågförening överlät vid ett möte 7 april 1976 sågen inklusive en kassa på ca 1 000 kr till fäbodlaget och det beslöts att sågföreningen skulle upphöra.

6.2 Restaurering 1982-83

1981 tog fäbodlaget kontakt med Riksantikvarieämbetet för att få sågen restaurerad. Det föll väl ut och Riksantikvarieämbetet stod sedan för projekteringen av restaureringsåtgärderna. Mora kommun tog på sig huvudmannaskapet och finansieringen löstes genom länsarbetsnämnden. Restaureringen utfördes 1982-83. Kostnaden var ca 500 000 kr, varav fäbodlaget skulle stå för 10 %. Detta löstes genom att skogsbolagen Korsnäs och Stora Kopparberg sam Sollerö Jordägare bidrog med virke.

En hel del trävirke var rötskadat, vattenhjul och rännan oanvändbara, vilket innebar att nytt virke fick ersätta gammalt med samma utförande som tidigare. Vattenhjul och vattenränna rekonstruerades dels efter gamla fotografier, dels efter andra förebilder. I juli 1982 var byggnadsarbetena färdiga och sågen kunde invigas med att den första stocken åter kunde sågas efter nästan 50 års uppehåll.

Nedan redovisas några av de foton som Riksantikvarieämbetet tog under restaureringen samt de informations- och tavlor som också togs fram av Riksantikvarieämbetet.

*När man ser den gamla
vattenhjulet och den till sin fram
Själsträkan och stolpar misfallen*

Nya ställstockar.

Vorrlång till vattenhjulsaxel maj 7
Län väger ca 170 kg.

Axel för ramsåg. Ringarna värms i elden innan de förs på, så att de efter avsvälning sitter hårt.

Vattenhjulsaxel till Sägghamm maj 11
Anstallerad

Putte Bohm visar inre lager för axeln till underfallshjulet.

Sägen
Vattenhjulsaxel till Ramteark
i frögrunden maj 30

Den nya rännan under
uppbygggen axel maj 16

Underfallsvattenhjulet till ramsågen under tillverkning.

Underfallsvattenhjulet till ramsågen monterat.

Underfallsvattenhjulet till ramsågen monterat.

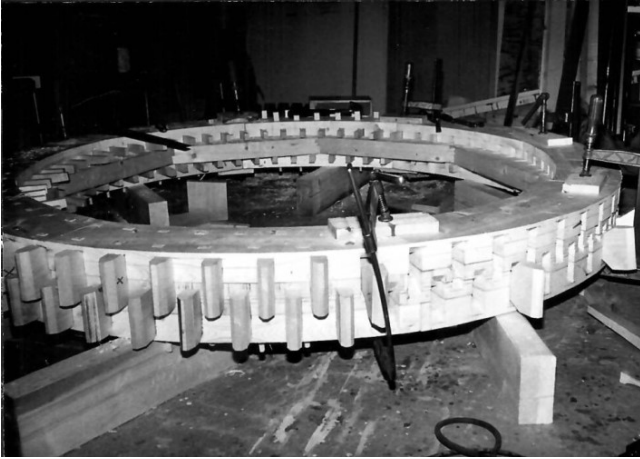
Del av vattenhjul för kantverket anländer.

Vattenhjul till kantverk
John Erik Stoltz Palle Blom
meg 20

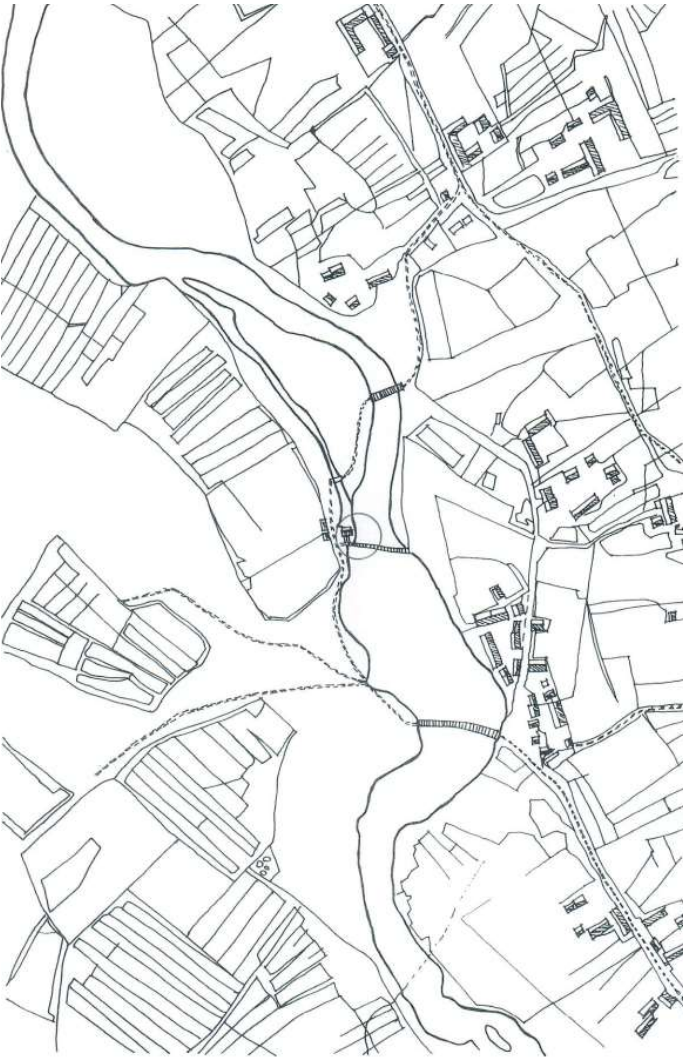
Vattenhjul till kantverk överfalls
och samning överfalls hjul.
meg 25

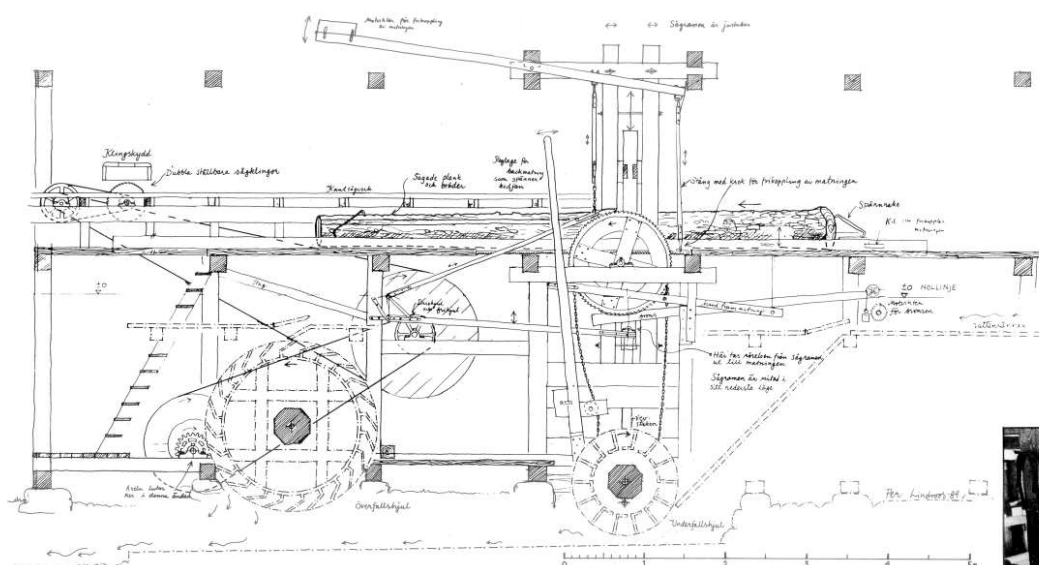
Kugghjul till kantverket under tillverkning.

Kugghjul till kantverket under montering.

Karta från storskiftet 1855. Såg- och kvarnplatsen vid dammen är inringad.

Mångbergssågen, beskrivning

Mångbergssågen är en ramsåg från 1860-talet. Sågen är inrymd i en byggnad i två våningar. I den övre våningen sker sågningen, medan kraftöverföringen till maskineriet äger rum i den undre.

Vattnet från dammen leds i en rekonstruerad ränna utefter sågbyggnaden och leds genom luckor ned till de båda vattenhjulen. Tillströmningen kan regleras inifrån. Det mindre vattenhjulet driver själva ramsågen, timmerspelet och slipmaskinen. Det större överfallshjulet är kopplat till kantsågen och drev också den parthylve som förr stod utanför byggnaden. Båda vattenhjulen kan drivas samtidigt.

Timret magasineras i dammen. Vid sågningen spelas timret först in i sågbyggnaden. Stocken fästes i bakändan vid sågsläden. Ett mothåll i den främre delen håller stocken på plats och

hindrar den från att följa med sågramen uppåt vid sågningen. Ramen har 5 sågblad, som kan ställas in på det avstånd som erfordras för att få önskad bredd på plankorna. Stocken kan bli genomsågad i en sågning. Matningen av stocken sker med hjälp av ett kuggverk kopplat till sågmaskineriet.

I den separata kantsågen färdigställs plankorna. Kantsågen består av två inställbara sågklingor, mellan vilka plankorna körs och får sin slutliga bredd. Vid sidan av sågramen finns en slip att slipa sågbladen med.

En generator lär också ha varit kopplad till vattenhjulet på 1900-talet och levererat belysning till sågen och också till dansbanan som låg vid dammen.

Mångberg Holens fäbolog

Produktion Riksanstaltens Värdekontroll 1984

6.3 Renovering axel och överfallshjul 2002 - 2004

Efter restaureringen 1982-83 fungerade sågen utmärkt till 1999. Vid sågningen det året gick axeln till kantverket av vid den utvändiga spindelinfästningen. Orsaken var röta i ursparningarna för spindelinfästningen. En ny axel av ek, som är mer rötbeständigt än furu, beställdes och det beslutades att utföra spindelinfästningarna utan ursparningar för att ytterligare minska risken för röta. Leveransen av axeln drog ut på tiden. 2002-05-09 demonterades den gamla axeln och 2002-05-10 göts betongplatta som grund för nytt yttre upplag för ny axel. Året därpå 2003-05-31 installerades ny axel av ek och ytterligare ett år senare 2004-05-20 och -21 monterades axel och vattenhjul ihop.

Nedan redovisas ett antal bilder från det omfattande arbetet, som utfördes helt ideellt.

2003-05-09. Håkan Axelsson förbinder axeln med en utskjutande regel.

Bertil Olsson lyfter upp axeln med hjälp av den utskjutande regeln och en vevdomkraft.

Östen Sahr kontrollerar att axeln går fritt.

Den trasiga axeln på väg ut.

Axeln kapas till hanterliga bitar.

Håkan Axelsson lastar bort den första delen.

Axeln drogs ut med hjälp av vajer från traktorn.

2003-05-10. Östen Sahr, Kjell Uhläs och Håkan Axelsson blandar betong.

Gjutning av upplag för nytt axelfundament. Bror Olsson hanterar skyffeln.

Färdig betongyta.

2004-05-20. Lennart Stunis lyfter den nya ekaxeln.

Axeln läggs på timmerstockar för att sedan baxas in på plats.

Baxning av axeln på rullar av vattenledningsrör.

Axeln på god väg in. Börje Andersson håller koll.

Axeln fixeras mot vattenhjulet av Östen Sahr.

Med hjälp av den mobila elhyveln kunde Håkan Axelsson göra passbitarna med exakt rätt tjocklek.

2004-05-21. Fortsatt inslagning av passbitar.

Håkan Axelsson, Östen Sahr och Börje Andersson är nöjda med sitt verk.

Här får även Håkan Bond, som tagit de övriga bilderna, vara med på bild.

Provkörningen gick utmärkt.

6.4 Renovering axel, underfallshjul och ränna 2012 – 2013

6.4.1 Befintlig konstruktion

Med tiden blev rännan, som leder vattnet från dammen till vattenhjulen, i allt sämre skick och det blev nödvändigt att planera för en renovering.

Tvårbalkarna var så murkna att de inte klarade upplagstrycket mot stolparna.

Stolparna var delvis mycket murkna

Vid sågdagen 2010 lossnade den yttre lagertappen i axeln för underfallshjulet, vilket innebar att sågen inte längre kunde köras. Axeln måste renoveras eller bytas ut.

Även underfallshjulet var delvis trasigt och hade ganska få års återstående livslängd.

Vid sågdagen 2010 gick infästningen för den yttre lagertappen i axeln för underfallshjulet sönder.

Även själva underfallshjulet var i dåligt skick.

6.4.2 Finansiering

För att finansiera den nödvändiga renoveringen ansökte fäbodlaget under flera år om bidrag från en rad olika instanser, bl a Siljans och Trängslets regleringsfonder och Riksantikvarieämbetet. Det ordnades också en insamling av bidrag från fäbodlagets medlemmar och andra intresserade, vilket inbringade 43 170 kr.

6.4.3 Beviljat bidrag

Den 29 nov 2011 fick fäbodlaget av Riksantikvarieämbetet rådet att söka kulturminnesvårdsbidrag från Länsstyrelsen i Dalarna. Ansökan skickades in 22 jan 2012 och 7 juli 2012 fick vi det mycket glädjande beskedet att vår ansökan beviljats och att ersättning ”utgår med högst 90 % av miljöinvesteringens stödberättigade kostnader men högst 400 000 kronor”.

Som klardatum för miljöinvesteringen angavs i beslutet 30 sep 2013.

6.4.4 Arbetets genomförande

Omedelbart efter det att beskedet från Länsstyrelsen erhållits, kallades till ett extra styrelsemöte för fäbodlaget och riktlinjerna för renoveringsarbetet drogs upp.

Följande tidplan skisserades för projektet:

- Rivning av ränna, vattenhjul och axel utförs under sep-okt 2012.
- Ny axel av ek beställs aug 2012, skall vara färdigtillverkad inkl smide mars 2013 och monteras april 2013.
- Nytt vattenhjul beställs aug 2012, tillverkas under vintern så att det är klart mars 2013 och monteras april 2013.
- Ny ränna byggs april-juni 2013.

Målsättningen var att ha sågen driftklar till fäboddagen 2013.

Tillverkning av vattenhjulet beställdes av Hålls Snickeri på Sollerön. Ekaxel beställdes av Stängsel och Skogsteknik i Linköping.

För rivning, montage av axel och vattenhjul samt byggande av ny ränna anlätades Gruddbo Timmerstugor på Sollerön. Peter Hinders och Ola Bälter gjorde jobbet.

Under hösten 2012 utfördes följande arbeten:

- Virket för renoveringen sågades, torkades, hyvlades, impregnerades och kördes till Mångberg.
- Befintlig ränna, axel och vattenhjul dokumenterades med ritningar.
- Rännan revs och materialet slängdes i container för borttransport av SITA. Arbetet utfördes till större delen som eget arbete inom fäbodlaget.
- Vattenhjul och axel demonterades med hjälp av mobilkran.
- Vattenhjulet fraktades till Hålls Snickeri på Sollerön, som skulle göra det nya vattenhjulet.
- Stommen för den nya rännan byggdes upp.
- Ny plankbotten på mark nedströms vattenhjulen utfördes.
- Den nya rännans inplankning blev delvis klar.

Arbete utfört under hösten 2012. Den nya rännans stomme uppströms ifrån. Fotot taget jan 2013.

Arbete utfört under hösten 2012. Den nya rännans stomme nedströms ifrån. Jan 2013.

En lägesrapport lämnades 2012-12-18 till Länsstyrelsen.

Under vintern 2012-13 anskaffades den nya axeln från leverantören i Linköping.

Ekstocken före sågning. Feb 2013.

Sågning av ekstocken. Feb 2013.

Under våren 2012 levererades axeln till Mångberg. En ny yttre lagertapp tillverkades och monterades på axeln yttre ände. På den inre änden återmonterades den gamla vevslängan.

Arbetet gjordes som eget arbete av medlemmar i fäbodlaget, huvudsakligen Stefan Wikstedt. Se foton nedan.

Stefan Wikstedt monterar den nya yttre axeltappen. 8 juli 2013.

Ursparning för infästning vevslänga. 20 juli 2013.

Börje Andersson och Stefan Wikstedt lägger vevslängan i dess ursparning. 21 juli 2013.

Vevslängan monterad. 29 juli 2013.

En ny axel tillverkades också för kugghjulet som drar kättingen som spelar in stockarna i sågen. 23 sep 2013.

Färdig axel med yttre lagertapp till vänster och vevslängan till höger.

Tyvär blev arbetet med vattenhjulet försenat pga problem med tillgängliga virkesdimensioner. Nytt virke i form av lärkträ fick beställas.

Eftersom den nya axeln med vattenhjul måste lyftas på plats med mobilkran, innan rännan kunde göras färdig, blev arbetet med rännan därmed försenat.

Slutredovisning till Länsstyrelsen bedömdes inte hinnas med under september, som föreskrivits i länsstyrelsens tilldelningsbeslut, varför begäran om uppskov t o m november insändes 2013-08-17.

Vattenhjulet blev klart i mitten av augusti.

Arne Håll med det av honom tillverkade nya vattenhjulet. 2013-08-16.

Det nya vattenhjulet. 2013-08-16.

Montaget av axel med vattenhjul gjordes med hjälp av mobilkran den 21 aug 2013.

Mobilkranen uppställd. 21 aug 2013.

Axel och vattenhjul svävar högt i skyn. 21 aug 2013.

*Axel med vattenhjul på väg mot rännan.
21 aug 2013.*

Axel med vattenhjul på väg att läggas ner i det yttre lagret. 21 aug 2013.

Vevslängan i sitt lager. Foto 2 sep 2013.

Inre axelände på plats i sitt lager. Ringen på axeln används för att spela tillbaka stockmatningen.

Inre delen av axeln. 21 aug 2013.

Yttre delen av axeln. 2 sep 2013

Arbetet med rännan kunde nu återupptas och rännan färdigställdes under september. Nedan redovisas med ett antal foton det färdiga arbetet med ränna och vattenhjul.

Färdig ränna. 12 okt 2013.

Rännan nedströms ifrån. 12 okt 2013.

Det nya vattenhjulet med yttre lager. 12 okt 2013.

Vevslängan. Till vänster syns del av spelet, som drar in stockarna i sågen. 12 okt 2013.

Kätting för att spela tillbaka stockmatningen. 12 okt 2013.

Spelet, som drar in stockarna i sågen. 12 okt 2013.

Bortforsling av rivnings- och överskottsmaterial utfördes genom eget arbete.

Bortforsling av virke från den gamla rännan genom eget arbete. 14 okt 2013.

En del torrt icke impregnerat virke kunde brännas. Övrigt virke kördes till återvinningsanläggningen i Mora.

6.4.5 Slutbesiktning

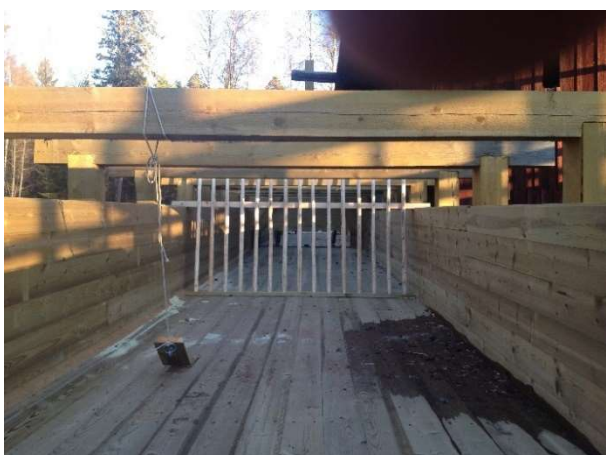
Slutbesiktning genomfördes 2013-11-01 av Håkan Bond, varvid entreprenaden godkändes. Vid slutbesiktningen återstod att utföra tak över axeländarna, som sticker ut utanför rännan. Det beslöts att även utföra tak över stockändarna, som också sticker ut utanför rännan, detta för att förlänga livslängden. Vidare återstod att utföra spjälgaller i rännan. Foton av ränna med dessa åtgärder genomförda redovisas nedan.

Rännan kompletterad med tak över axeländarna och stockändarna. Foto 17 nov 2013.

Taken ur en annan vinkel. 17 nov 2013.

Spjälgallret. 17 nov 2013.

Taken över axeländarna. Stödning återstår.

6.4.6 Ekonomi

Projektet kunde genomföras i princip inom planerad kostnadsram. De faktiska kostnaderna uppgick till 403 975 kr. Till detta kommer värdet av eget arbete 50 050 kr och värdet av eget material 69 000 kr. Medlemmar och andra intresserade bidrog med 43 170 kr.

6.5 Timmerläns

För att hindra att timmerstockarna dras mot och genom utskoven finns en läns från bryggan in till sågen ut till stenkistan. Stockarna i länsen måste bytas med jämna mellanrum. Nedan visas några bilder från bytet 1996.

Bertil Olsson och Östen Sahr borrar hål i stockarna för sammanbindning med kättingar.

Sammanbindning med kätting. Kjell Uhlas och Börje Andersson.

Kjell Uhlas och Börje Andersson petar successivt ut stockarna i dammen.

2021-22 behövde stockarna på nytt bytas. Mats Seyffarth tillhandahöll stockarna och Björn Persson barkade. Två stockar lades ut 2021 och resterande vid städdagen 2022. Då byttes även de stockar, som styr timmerstockarna när de dras in på bryggan till sågen, ut.

Börje Andersson samt Kjell och Kenneth Lindström.

Börje fasar av stockändarna, så att timret inte ska fastna.

7. DANSBANAN

Hösten 1980 revs den gamla dansbanan, som låg ungefär där choklad- och pilkastningsbyggnaden nu ligger. En ny dansbana med timrad dansbanekure byggdes på nuvarande plats.

Dansbanekuren timrades helt ideellt av Östen Sahr. Hans enda krav var att fäbodlaget tillsammans med Åsengården skulle köpa in en snöscooter. Den skulle användas för att dra upp skidspår. Scootern kostade 18 000 kr och Åsengården bidrog med 8 000 kr. Scootern kom att disponeras av Åsengården.

Gamla dansbanan riven. Dansbanekuren under rivning. Stomme för ny dansbana påbörjad.

1980-08-25. Stommen påbörjad. I bakgrunden skymtar det gamla dasset.

Utläggning trall påbörjad.

8 KIOSK SAMT CHOKLAD- OCH PILKASTNINGSTÅND

Vid de första majstångsresningsfesterna byggdes varje år ett provisoriskt stånd för pilkastning och chokladhjul. Försäljning av korv och kioskvaror skedde i Helmer Saars gamla korvkiosk, som flyttats till Mångberg från Sollerön.

1981 byggdes ett permanent choklad- och pilkastningsstånd. Grundläggningen utfördes av bl a Bertil Olsson och Östen Sahr timrade byggnaden. Byggnaden fungerar även som förråd för en del av fäbodlagets material.

1985 byggde Bertil Olsson och Östen Sahr en ny timrad kiosk och därmed var festplatsen komplett med endast timrade byggnader.

Arbetena med såväl choklad- och pilkastningsståndet som kiosken utfördes helt ideellt.

9 MÅNGBERGSSTUGAN MED TILLHÖRANDE BASTU- OCH FÖRRÅDSBYGGNAD

Sollerö IF:s orienteringssektion byggde på 1960-talet om den gamla flottningsbaracken i Mångberg till en samlingslokal och uppförde då även en tillhörande byggnad med bastu, dass och förråd.

Med åren fick orienteringssektionen allt svårare att bekosta underhållet av anläggningen. Fäbodlaget lånade stugan för kaffeservering i samband med majstångsresningarna och lämnade då också kontanta bidrag till skötseln. År 2000 kom man överens om att fäbodlaget skulle hyra stugan och stå för alla driftkostnader och normalt underhåll. Kontraktstid 5 år och hyra 0 kr.

År 2008 köpte så fäbodlaget stugan med tillhörande byggnader av Sollerö IF. Köpesumman var 10 000 kr och fäbodlaget döpte om stugan från SIF-stugan till Mångbergsstugan.

Fäbodlaget utförde sedan omfattande renoveringsarbeten för byggnaderna. Bjälkarna i det gamla torpargrundsgolvet var murkna och 2009 revs golvet ut. En betongplatta med underliggande dränering och isolering göts av bl a Bertil Olsson och ett nytt furugolv monterades av Börje Andersson. Kostnaden för åtgärderna var ca 70 000 kr. Ett stort antal timmar ideellt arbete lades ner.

Golvet och trossbotten upprivna. Bl a hade en grävling gjort sig hemmastadd under golvet.

Gänget som rev ut det gamla golvet. Viktigt med andningsskydd m h t all gammal isolering m m.

Färdigt furugolv. Det lades in av Börje Andersson.

Nya plattor av Älvdalsporfyr vid öppna spisen lades in av Bertil Olsson.

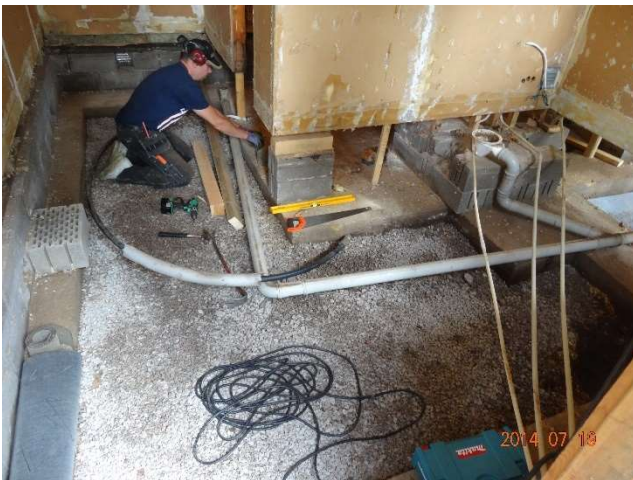
2013-14 renoverades bastubyggnaden. Våtutrymmet i anslutning till herrbastun renoverades med bl a nya ytskikt. Dambastun gjordes om till förråd. Arbetet utfördes till stora delar av Kjell och Kennet Lindström, men även många andra lade ner ideellt arbete. Kostnaden blev drygt 100 000 kr.

Renovering påbörjad.

Det gamla golvet revs bort.

På utrymmet under golvet lades grus och plastfolie.

Arbetsmoralen förhöjdes med smörgåsar.

Golvbjälkarna "prefabricerades" med upphängningsbeslag och upplag för trossbotten.

Isolering av bjälklaget.

Färdigt duschutrymme. Ingång bastun till höger.

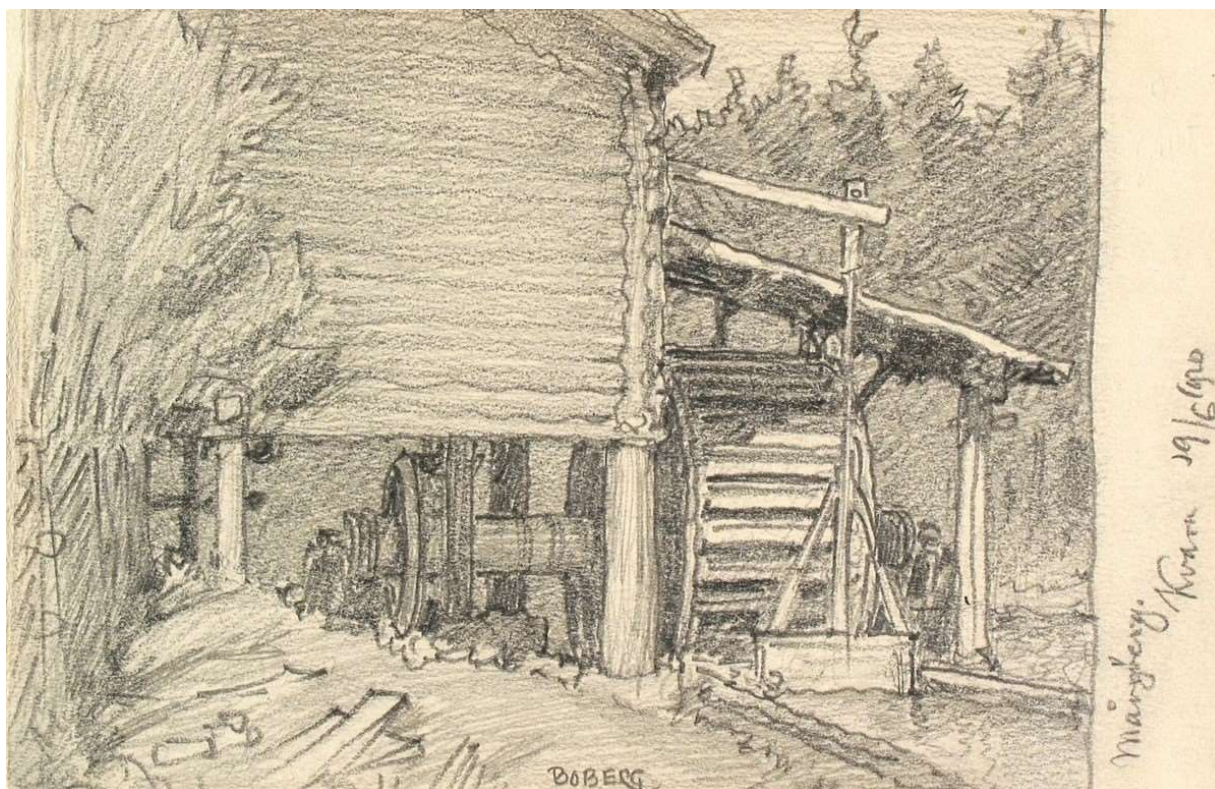

Varmvattenberedare m m.

10 TRÖSKLADAN

10.1 Bakgrund

Trösken i Mångberg uppfördes sannolikt i mitten av 1800-talet och bör ha varit i drift fram till 1921, då parkvarnen uppströms trösken revs. Sannolikt använde trösken vattnet efter det att det drevit parkvarnen. När kvarnen rivits och ersatts av en dammdel fick därför trösken inte längre något vatten. Nedanstående teckning av Ferdinand Boberg (1860-1946, ansedd som en av Sveriges främsta dåtida arkitekter, ritade bl a posthuset i Stockholm) från 1920 visar trösken ett av de sista åren den var i drift.

Teckning av Ferdinand Boberg 1920.

Tröskladans förfall sedan alltmer, skogen växte upp kring ladan och den var nära att rasa ner längs slänten. Se nedanstående foton.

Tröskladans södra och västra fasad.

Fasad mot väster.

Tröskladans nordöstra hörn saknade stöd. Hörnstolpen hade rasat ner.

Tröskladans sydöstra hörn.

10.2 Bidrag från Länsstyrelsen m fl.

För att rädda det kulturminne, som tröskladan innebär, ansökte Mångbergs och Holens fäbodlag våren 2016 om bidrag från Kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen i Dalarna. Ansökan beviljades med 130 000 kr, vilket var lägre än det sökta beloppet 180 000 kr. I augusti 2017 beviljade Länsstyrelsen efter ett platsbesök ytterligare 131 900 kr för att möjliggöra en mer långtgående restaurering än fäbodlaget planerat, bl a återmontering av vattenhjul, axel och kugghjul. Bidrag erhöles även från Sollerö Sockenförenings Vindgrupp med 50 000 kr, från Sollerö Hembygdsförening med 10 000 kr och från Sollerö Hushållningsgille med 10 000 kr.

10.3 Överlåtelse och nyttjanderätt

Tröskladan har överlåtits till fäbodlaget av Georg Flinth. Likaså har fäbodlaget tecknat ett nyttjanderättsavtal med Georg Flinth för marken som tröskladan står på. Tröskladan har på begäran av markägaren flyttats ca 10 m söderut.

10.4 Röjning av skog och nedmontering av tröskladan

Ett omfattande arbete, till största delen ideellt, utfördes för att röja bort all den vegetation av träd och buskar, som vuxit upp kring tröskladan. Arbetet utfördes såväl hösten 2016 som våren 2017.

Hösten 2016 demonterades tröskladan och lades upp under tak. Även detta arbete utfördes delvis ideellt.

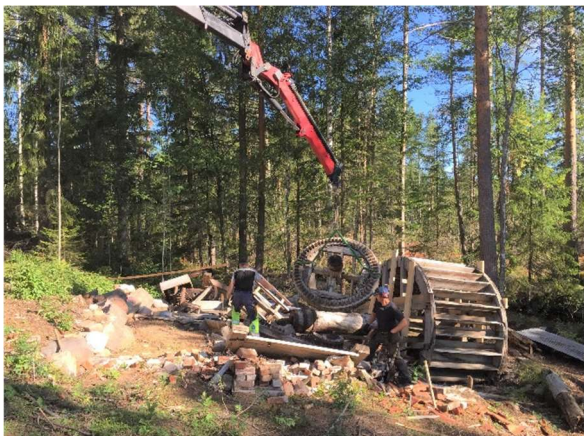
Demontering takreglar.

Timmerstommen upplagd under tak.

10.5 Grundläggningsarbeten

Innan schakt- och grundläggningsarbeten kunde påbörjas, måste den gamla utrustningen i form av vattenhjul axel, kuggjul m m lyftas upp till tillfällig upplagsplats.

Lyft av kuggjul.

Vattenhjulet förstärktes provisoriskt för att kunna flyttas.

Ett krav från Länsstyrelsen var att grundläggningen skulle utföras på stenblock, inte på betong. Ett större antal stenblock samlades ihop, såväl från Sollerön som från Mångberg. Ett antal block från den gamla grundläggningen kunde dessutom återanvändas. Grundläggningsarbetena utfördes 6-11 september 2017.

Den gamla grundläggningen. De två upplagsstenarna för axeln syns mitt i bilden och till höger.

Hämtade stenblock för grundläggning.

Hela området uppströms, under och nedströms tröskladan rensades först från stubbar m m.

Stubbrensning.

Rensade ytor.

För respektive grundläggningspunkt, totalt 14 st, schaktades först till fast botten. På botten lades fiberduk ut och grusfyllning utfördes till underkant block. Sedan blocket justerats in kringfylldes det med grus. Grusfyllningen packades i flera omgångar, såväl innan blocket placerades ut som därefter kring blocket.

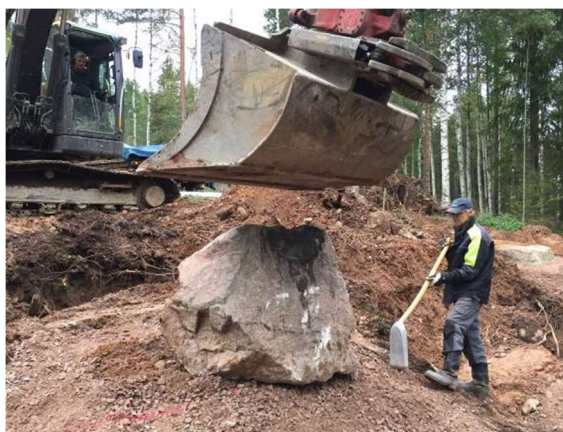
Grusfyllning på fiberduk.

Kringfyllning av block som lagts på den packade fyllningen.

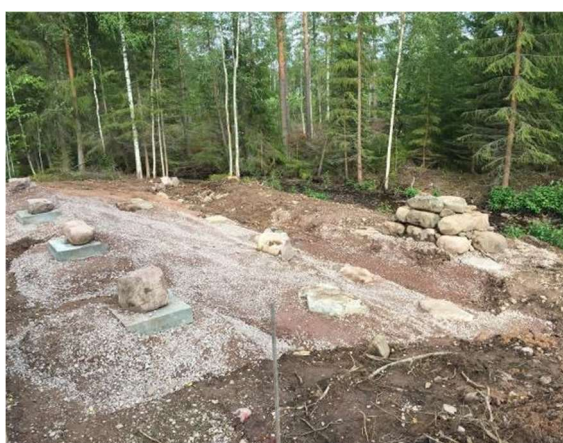
Packning även efter kringfyllning.

Vänster upplagsblock för axeln justeras in.

Vänster upplagsblock för axeln på plats.

Samtliga block på plats. För grundläggning av den västra väggen valdes mindre block, som grundlades på betongplattor som sedan övertäcktes.

Höger upplag för axeln var sannolikt ursprungligen utfört som en stenkista med vertikal vägg mot vattenhjulet, som koncentrerade vattnet mot detta. Vid restaureringen valdes att istället utföra ett upplag av stora block. Den ursprungliga upplagsstenen återvändes dock.

Upplag för höger axelände under utförande.

Mindre stenar kilades in för att stabilisera de större blocken. Mossa stoppades sedan in i "fogarna".

10.6 Återuppförande av byggnaden

Återmontering av byggnaden påbörjades 12 september 2017 och var klar under oktober 2017. Den ursprungliga stommen var huvudsakligen i gott skick, men bl a stolparna under ladans östra, norra och södra väggar, takåsarna, några väggstockar, en del av golvet samt stommen för skärmtaket fick ersättas med nytt material.

Stockar för komplettering.

Vattenhjul, axel och kugghjul under återmontering 2017-09-12.

Första stockvarvet provisoriskt utlagt.

Första stockvarvet provisoriskt utlagt.

Ny stock under montering.

Nya stolpar och snedsträva.

Kugghjulet på axeln från vattenhjulet och kugghjulet som för upp rotationen genom golvet monterade.

Vänster axelände injusterad.

Montering takreglar västra takhalvan.

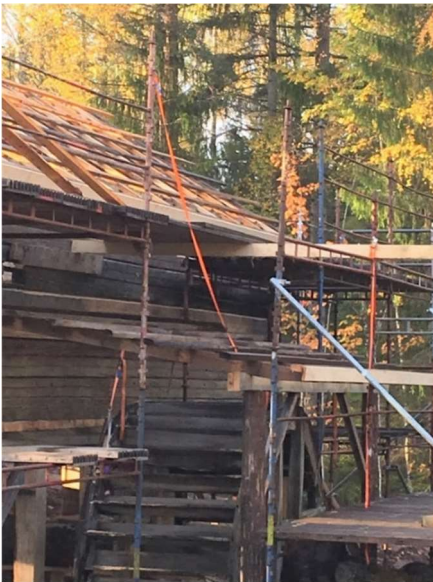
Montering takreglar östra takhalvan.

Montering takreglar.

Takreglarna klara.

Skärmtaket över vattenhjulet.

Takkonstruktionen.

Kugghjulet ovan golv. Fotot visar även de nya breda golvplank som ersätter de gamla golvplank som var rötskadade.

Montage hängrännor.

Montage pannplåt.

Färdigställd träsklada. Östra och södra väggen.

Färdigställd träsklada med vattenhjulet i förgrunden.

Kuggjulet på axeln och kuggjulet som för upp rotationen genom golvet.

Utrustning upplagd inne i tröskladan. Det horisontella kuggjulet, som sitter på den vertikala axeln genom golvet, skymtar längst till höger i bilden.

10.7 Ekonomi

Projektet kunde genomföras i princip inom planerad kostnadsram med hänsyn tagen till tillkommande kostnader, bl a för återmontage av vattenhjul, axel och kuggjulet. De faktiska utläggskostnaderna uppgick till 391 833 kr. Till detta kommer värdet av eget ideellt arbete ca 240 tim och värdet av eget virke ca 15 000 kr.

Bidrag erhöles enligt följande:

▪ Länsstyrelsen, Kulturmiljöfunktionen	261 900 kr
▪ Sollerö Sockenförenings Vindgrupp	50 000 kr
▪ Sollerö Hushållningssgille	10 000 kr
▪ Sollerö Hembygdsförening	10 000 kr

Totalt erhöles alltså bidrag med 331 900 kr, vilket innebar att fäbodlaget fick gå in med 59 933 kr utöver ideellt arbete.

11 SÖDRA BRON

11.1 Befintlig bro

Vid dammens södra ände finns sedan gammalt en bro. Bron var från början en ren träkonstruktion med ovanliggande träfackverk, men byggdes på 1950-talet om till en stålbalksbro, eftersom den gamla bron havererat i samband med en timmertransport. Bron används numera bara för gång- och cykeltrafik, men är en del av den gamla miljön kring dammen och mycket viktig för tillträde till området vid dammen från större delen av fäboden.

Bron var under senare år i stort behov av renovering. Landfästena hade underminerats och en kraftig sprickbildning i det västra landfästet hade gjort att en del av det landfästet riskerade att falla ut i vattnet och uppbygget för en av brobalkarna därmed försvinna, vilket i sin tur skulle fått en del av bron att rasa. Även brobanans trädäck och räcken behövde renoveras.

Södra bron före renovering. Det spruckna västra landfästet till höger i bild.

11.2 Bidragsansökning

Under flera år sökte Mångbergs och Holens fäbodlag bidrag till renovering av bron på olika håll och 2020-05-25 fick vi till slut beskedet att vi beviljats bidrag ur Siljans regleringsfond med 315 000 kr. Arbetet skulle vara slutredovisat senast 2021-09-30.

11.3 Planerade åtgärder

Planerade åtgärder var att båda de befintliga landfästena skulle gjutas in med ny betong. Grundsulor skulle utföras av platsprefabricerade betongelement för att undvika undervattensgjutning. Brons överbyggnad skulle demonteras inför betongarbetena. Stålbalkarna skulle återanvändas, medan trädäcket och räckena skulle utföras av nytt virke.

11.4 Genomförande

11.4.1 Rivning av befintlig bro

Den befintliga bron revs 2021-03-25. Räckena demonterades och träfarbanan kunde sedan i sin helhet dras iland med en skogstraktor.

Brobanan dras iland i ett stycke med skogstraktor.

Stålbalkarna demonterades sedan med hjälp av en grävmaskin.

Stålbalkarna frilagda.

Demontering av stålbalkarna med grävmaskin.

11.4.2 Grundsulor

För att undvika undervattensgjutning för landfästena utfördes grundsulor som platsprefabricerade betongelement.

De platsprefabricerades grundsulorna utfördes till stor del genom ideellt arbete under april.

Armeringskorgarna lyfts på plats.

Gjutning av grundsulor.

Montering av uppstickande armering.

Avformat.

11.4.3 Landfästen

Den 17 maj påbörjades arbetet med montage av grundsulorna. De befintliga landfästena visade sig då vara så dåliga att de måste schaktas bort och utformningen av de nya landfästena modifieras till lådor utan botten som fylls med friktionsmaterial.

Grundsulorna lyfts på plats.

Finjustering av grundsulorna.

Grundsulorna lyftes på plats med grävmaskin, sedan de fraktats över till östra sidan. Botten jämnades av till rätt nivå med makadam. Tyvärr var vattenföringen relativt hög, varför grundsulorna fick grundläggas något högre än planerat.

Avvägning och justering av botten för grundsulorna.

Alla grundsulorna utlagda.

När alla grundsulorna lagts ut kunde formsättnings- och armeringsarbetet utföras i torrhet.

Formsättning västra landfästet påbörjad.

Fortsatt formsättning och armering västra landfästet.

Gjutning av västra landfästet fick göras med betongpump från östra stranden, eftersom vägbanken på västra sidan inte tålde lasten från en betongbil. Gjutningen gjordes 1 juni.

Armering västra landfästet. Observera balkupplagen.

Gjutning västra landfästet med pump från östra sidan.

Formrivning av det västra landfästet utfördes genom ideellt arbete 5 juni.

Formrivning västra landfästet genom ideellt arbete.

Formsättning östra landfästet.

Det östra landfästet göts 14 juni med ränna.

Västra landfästet fyllt med sten och grus. Östra landfästet klart för gjutning.

Gjutning östra landfästet kunde göras med ränna.

Även formrivningen för östra landfästet utfördes genom ideellt arbete, vilket skedde 19 juni. Landfästena fylldes med sten och väggrus. Fiberduk lades mellan stenarna och gruset.

Östra landfästet avformat.

Östra landfästet fyllt med sten. Efter utläggning av fiberduk kompletterades med väggrus.

11.4.4 Stålbalkar

De två mellersta stålbalkarnas överflänsar visade sig vara rostskadade i anliggningsytorna mot träöverbyggnaden. Balkarna förstärktes därför genom påsvetsning av plattstål. Balkarna återmonterades sedan med den tidigare underflänsen uppåt för att få en slät yta mot den nya överbyggnaden. Svetsförstärkningen medförde dock att balkarna slog sig, vilket fick kompenseras genom urskärningar av träöverbyggnadens undre lager.

Förstärkning stålbeakar med plattstål.

Balkarna rostskyddsmålades runt om.

Endast de två mellersta balkarna var rostskadade.

Förstärkning balkar och gjutning östra landfästet.

Balkarna lyftes på plats med grävmaskin.

Målning balkar.

Montage balkar med grävmaskin.

Balkarna ligger i ursparningar i landfästenas frontväggar på glidlager av Robalon. Balkarna är även styrda i sidled med Robalon vid underflänsarna och vinkelstål vid överkant liv.

Balkupplag i form av ursparningar i frontväggarna.

Fjärde balken monteras.

Balkarna ligger på glidlager av Robalon och är även styrda i sidled med Robalon och vinkelstål.

11.4.5 Träöverbyggnad

På stålbalkarna utfördes en överbyggnad av tryckimpregnerat virke $2\frac{1}{2}'' \times 6''$ i två lager. Det undre lagret tvärs balkarna och det övre lagret längs bron.

Montage träöverbyggnad påbörjad.

Undre lagret nästan klart.

Även övre lagret klart så när som på plankor på högkant vid broändarna.

Plankorna vid broändarna monterade och montage räcesstolpar pågår.

Räckesståndarna i form av 2 st 2½x5" fästes i plattstål svetsade i stål balkarna. Plattstålen frästes in i den ena regeln. Ståndarna monterades med ca 1 cm spel mot underlaget.

Mellan stolpar och överliggare monterades papp för att skydda ändträet.

Montering överliggare och borming för yttre stolpar.

Färdig bro.

11.4.7 Avslutande markarbeten

Arbetet avslutades med att väggrus och matjord lades ut på östra sidan och väggrus på en lång sträcka på västra sidan. Arbetet utfördes 5 juli och därmed var projektet färdigställt.

Utläggning matjord på östra sidan.

Matjorden krattad.

Utläggning väggrus på östra sidan.

Grusfyllningen klar och stenblock utlagda för att förhindra biltrafik över bron.

Färdig bro från uppströmssidans högra strand.

Färdig bro från uppströmssidans vänstra strand.

11.4.8 Invigning

Den färdiga bron invigdes 18 juli med tal av fäbodlagets ordförande Mats Seyffarth, bandklippning av Håkan Bond och Kjell Lindström och överlämnande av gåvor, bl a en bromodell, till Håkan Bond.

Mats Seyffarth blåser en fanfar i näverluren och Håkan Bond har fått saxen för att klippa bandet.

Kjell Lindström och Håkan Bond hjälps åt att klippa bandet.

11.4.9 Kostnader och finansiering

Kostnaderna för renoveringen uppgick till ca 580 000 kr. Utöver detta lades över 400 tim ideellt arbete ned.

Projektet finansierades stor del genom bygdemedel, som beviljats ur Siljans regleringsfond med 315 000 kr. Insamling av bidrag från medlemmar i Mångbergs och Holens fäbodlag och från andra intresserade inbringade drygt 125 000 kr. Resterande medel togs ur fäbodlagets kassa.

Kostnaden kunde hållas nere genom sponsring av markentreprenören Trapps Gräv & Bygg AB, byggentreprenören Skoglunds Bygg AB, betongleverantören Swerock AB, fyllningsmaterialleverantören Boggs Grus AB och smidesentreprenören ES&CO AB med totalt drygt 40 000 kr.

12 BREVLÅDOR

Under många år diskuterades att flytta brevlådorna från Mångbergs norra infart vid Mångbro till den södra infarten. 2016 blev flytten genomförd. En mycket prydlig brevlådeuppställning byggdes. Fundamenten monterades av Håkan Axelsson och Håkan Bond. Ställningen byggdes av Kjell och Kenneth Lindström. Bengt Larsson körde grävmaskinen. Allt arbete ideellt förutom schakt och fyllning.

Ytan för brevlådeuppställningen schaktas av. Stubbarna grävdes ner i skogen.

Avancerad tippning av släp. Sören Åsbrink körde lastbilen. Bengt Larsson kollar.

Fundamenten satta.

Kjell och Kennet Lindström byggde ställningen för brevlådorna.

Färdigt för montage av brevlådor.

Brevlådorna monterade.

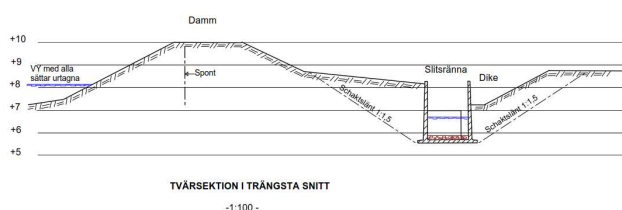
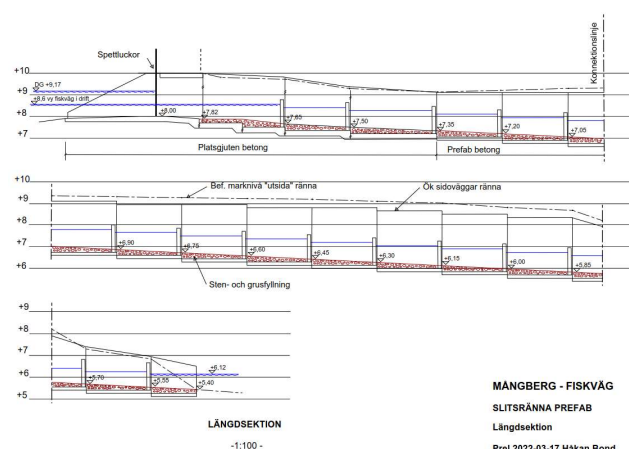
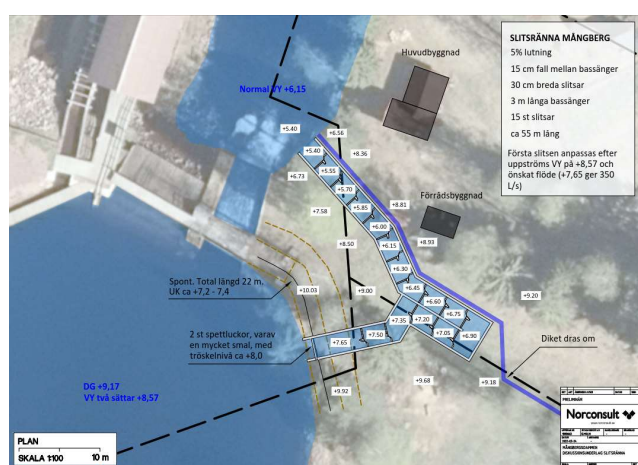
13 FISKVÄG

Sollerö Fiskevårdsområde har i flera omgångar försökt få till stånd en fiskväg i Mångberg.

1998-99 gjorde man ett enkelt förslag, som inte kunde godkännas av fäbodlaget.

2016 fick Fiskevårdsområdet medel av Länsstyrelsen att göra en omfattande utredning. Den utfördes av konsultföretaget Fiskevårdsteknik. Tre olika utformningar av fiskväg togs fram. Den åtgärd som Fiskevårdsteknik rekommenderade var dock utrivning av dammen, ett alternativ som enligt Fiskevårdsområdet inte ingått i uppdraget. Ett möte hölls i Mångberg med deltagare från Sollerö Fiskevårdsområdesförening, berörda markägare, Mångbergs och Holens fäbodlag, Sollerö Sockenförening och Sollerö Gemensamhetsskog. Mötet ansåg enhälligt att alternativet utrivning var uteslutet.

2021 väckte Fiskevårdsområdet på nytt frågan om fiskväg med hänvisning till NAP (nationell plan för moderna miljökrav för vattenkraft och dammar). Fiskevårdsområdet anlidade Norconsult för att se över Fiskevårdstekniks utredning och ta fram alternativa förslag. I samarbete med Fäbodlaget utarbetades ett förslag med slitsränna i betong till höger om utskovet. Se nedanstående skisser.

MÅNGBERG - FISKVÄG
SLITSRÄNNA PREFAB
U-ELEMENT
Tvärsektion i trängsta snitt mot dammen
2022-03-17 Håkan Bond

Från Länsstyrelsen har besked erhållits att urminnes hävd gäller för dammen och att laglighetsförklaring därför inte erfordras. Vidare att miljödöm ej erfordras utan det räcker med anmälan om vattenverksamhet när fiskvägen byggs.

Mora kommun har tagit på sig huvudmannaskapet för fiskvägen. När detta skrivs är tidplanen projektering våren/sommaren 2023, anbudsfrågan ut september/oktober 2023, upphandling hösten 2023 och byggstart efter vårflood 2024.

MÅNGBERGS OCH HOLENS FÄBODLAG

Årsvis sammanställning av vad som hänt för fåbodlaget under de första 50 åren 1973-2023

Verksamhetsår	Aktiviteter
1973-74	Fåbodlaget grundas 3 nov 1973. Ordförande Göte Halvarsson. Flodutskovet byggs om vintern-våren 1974. Projektering: Håkan Bond. Arbetsledning: Anders Lindgren. Smide: Ivar Påhls.
1974-75	Majstångsresning med dans anordnas. Kyrkoherde Gösta Schmidt talar och är lekledare. Container placeras i Mångberg. Tömning varannan vecka mot kostnad 80 kr per tömning. Kontakt tas med Telegrafverket om telefonkiosk. Medlemsantal: 98.
1975-76	Majstångsresning med dans anordnas. Mångbergs sågförening överlåter sågen till fåbodlaget 7 april 1976. Takning av sågen utförs under ledning av Kjell Uhlas. "KÖR VÅRDAT"-skyltar sätts upp. Badbryggan repareras. Medlemsantal: 112.
1976-77	Majstångsresning med dans anordnas. Ritningar för ombyggnad av skibord m m upprättas av Håkan Bond. Sollerö Jordägare skänker timmer till ombyggnaden. Medlemsantal: 116.
1977-78	Majstångsresning med dans anordnas. Timmer, som Sollerö Jordägare skänkt för ombyggnad av skibordet, avverkas och sågas upp. Gärdsgårdsvirke köps in. Medlemsantal: 116.
1978-79	Majstångsresning med dans anordnas. Fåboddag anordnas för första gången. Kjell Uhlas och Ellen Ekmark ansvarar. Ombyggnad av skibordet, bryggan in till sågen och badbryggan genomförs under ledning av Anders Lindgren. Smide: Ivar Påhls. Totalt antal frivilliga arbetstimmar är hela 539 st. Mångbergs majstångsförening avvecklas och tillgångarna, ca 4 000 kr, skänks till fåbodlaget. Gärdsgård byggs från nedre bron till SIF-stugan. Medlemsantal: 120.
1979-80	Fåbodlagets första ordförande Göte Halvarsson avlider. Majstångsresning med dans samt fåboddag anordnas. Medlemsantal: 109.

1980-81	<p>Majstångsresning med dans samt fäboddag anordnas.</p> <p>Ny dansbana byggs genom ideellt arbete.</p> <p>Båthamn utförs vid Mångsjön.</p> <p>Två knytkalas för medlemmarna anordnas.</p> <p>Medlemsantal: 119.</p>
1981-82	<p>Majstångsresning med dans samt fäboddag anordnas.</p> <p>Nytt timrat choklad- och pilkastningsstånd uppförs ideellt av Östen Sahr.</p> <p>Ett knytkalas anordnas.</p> <p>Medlemsantal: 123.</p>
1982-83	<p>Majstångsresning med dans anordnas, men ingen fäboddag.</p> <p>Sågen renoveras. Kostnad ca 500 000 kr. Bidrag från Riksantikvarieämbetet, AMS, Mora kommun, Korsnäs, Stora Kopparberg och Sollerö Jordägare.</p> <p>Medlemsantal: 121.</p>
1983-84	<p>Majstångsresning med dans samt fäboddag anordnas.</p> <p>Sågen återinvigs. Tal av Arvid Knutz. Sågare: Oscar Stunis och Bos Lars Persson.</p> <p>Nytt dragskampsrep köps in.</p> <p>Västra sidan av dammen rensas och sandas.</p> <p>Medlemsantal: 132.</p>
1984-85	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas.</p> <p>Sågrännan tjäras och dansbanan oljas.</p> <p>Medlemsantal: 127.</p>
1985-86	<p>Majstångsresning med dans samt fäboddag anordnas. Fäboddagen i samarbete med Sollerö LRF och Sollerö Hushållningsgille.</p> <p>Ny timrad kiosk uppförs av Östen Sahr.</p> <p>Medlemsantal: 127.</p>
1986-87	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas.</p> <p>Medlemsantal: 130.</p>
1987-88	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas.</p> <p>Platta gjuts för sopcontainern.</p> <p>Påbyggnad utförs av höger ledmur vid flodutskovet med timmerstockar.</p> <p>Grindstolpar vid stora entrén påbörjas.</p> <p>Medlemsantal: 120.</p>
1988-89	<p>Majstångsresning med dans anordnas.</p> <p>Sågdag anordnas. Vid sågdagen hoppar tyvärr en rem för drivning av kantverket av och förorsakar en del skador.</p> <p>Manuell rensning av dammen från bottenvegetation genomförs.</p> <p>Utförande av brygga vid Mångsjön påbörjas.</p> <p>Liten fest med landgång och öl för funktionärerna vid majstångsresningsfesten.</p> <p>Medlemsantal: 122.</p>

1989-90	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas.</p> <p>Ny majstång tillverkas och majstångsstenen riktas.</p> <p>Ny gårdsgård sätts upp runt festplatsen.</p> <p>Kristi Himmelfärdsdag anordnas städdag vid dammen.</p> <p>Medlemsantal: 124.</p>
1990-91	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas.</p> <p>Liten fest med landgång och öl för funktionärerna vid majstångsresningsfesten.</p> <p>Trägolvgolv läggs in i pilkastningsståndet.</p> <p>Medlemskarta med uppgifter om var respektive medlem bor i Mångberg tas fram och skickas ut till medlemmarna.</p> <p>Kristi Himmelfärdsdag anordnas städdag vid dammen.</p> <p>Medlemsantal: 132.</p>
1991-92	<p>Majstångsresning med dans samt såg- och fäboddag anordnas. Fäboddagen i samarbete med Sollerö Hushållningsgille.</p> <p>Bad- och båtplatsen vid Mångsjön rustas upp genom utfyllnad och anläggande av gräsmatta.</p> <p>Gamla dasset vid dansbanan tas bort och nya toaletter byggs i SIF-stugans förrådsbyggnad.</p> <p>Sågrännan tjäras.</p> <p>Funktionärerna vid majstångsresningen bjuds en kväll på landgång och öl.</p> <p>Kristi Himmelfärdsdag anordnas städdag vid dammen.</p> <p>Medlemsantal: 132.</p>
1992-93	<p>Majstångsresning med dans samt såg- och fäboddag anordnas. Fäboddagen i samarbete med Sollerö Hushållningsgille.</p> <p>Det försumpade området väster om sågrännan grävs ur och en spegeldamm anordnas genom att ett litet utskov gjuts i nedströmsänden. Kring spegeldammen byggs en gårdsgård genom frivilligt arbete i samband med städdagen.</p> <p>En gjutning görs nedströms skibordet vid "stenkistan" för att förhindra underminering.</p> <p>Funktionärerna vid majstångsresningen bjuds en kväll på landgång och öl.</p> <p>Kristi Himmelfärdsdag anordnas städdag vid dammen.</p> <p>Medlemsantal: 139.</p>
1993-94	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas. Vid sågning senare i veckan av det timmer som inte hann sågas vid sågdagen går vattenhjulet för ramsågen sönder. Hjulet lossnar från axeln beroende på att de träkors som fixerar hjulet till axeln har murknat. Reparationen kan dock utföras som Alu-arbete till en mycket begränsad kostnad.</p> <p>20-årsjubileum firas 10 juli. Barnkör, promenad runt Mångberg och Holen med matkontroll i Holen. Ett antal tävlingsstationer, bl a hästkokastning, längs vägen. Fäbodlagets styrelse får tävla i skämtgrenar, bl a löpning runt dammen med åtföljande ätning av knäckebröd.</p>

	<p>Påskdagen anordnas på initiativ av Kjell Uhlas pimpeltävling och sparkstöttingstävling på Mångsjön. Mångbergs första mästare i pimpelfiske blir Göran Höglund.</p> <p>Kristi Himmelsfärdsdag anordnas arbets- och städdag vid dammen. Under dagen byggs en ny utskovsbotten, bro över utskovet för spegeldammen samt bro över kanalen från sågrännan.</p> <p>Medlemsantal: 143.</p>
1994-95	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas tre respektive fyra veckor efter midsommar. Sommaren 1994 var den varmaste och torraste i mannaminne. I juli regnade det bara en gång; dock tyvärr just mellan 20.30 och 01.30 majstångsresningskvällen. Detta i kombination med semifinal för Sverige i fotbolls-VM gjorde att majstångsresningsfesten gick med ca 2 000 kr i förlust.</p> <p>Vid arbets- och städdagen lades nya "styrstockar" på bryggan in till sågen.</p> <p>Pimpeltävlingen vanns av Martin Olsson. Isen var snötäckt, så det blev ingen sparkstöttingstävling.</p> <p>Medlemsantal: 144.</p>
1995-96	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas tre respektive fyra veckor efter midsommar.</p> <p>Toaletterna i SIF:s bastu- och förrådsbyggnad byggs om med Alu-stöd.</p> <p>Fäbodlaget lämnar 6 000 kr i anslag till den nya vägbeläggningen i Mångberg.</p> <p>Påskdagen anordnas pimpeltävling och sparkstöttingstävling på Mångsjön. 1996 års Mångbergsmästare i pimpelfiske blir Trapp Olle Johansson. Sparkstöttingstävlingen vinnas av Fredrik Ljudén i ungdomsklassen och Marcus Seyffarth i vuxenklassen.</p> <p>Under arbets- och städdagen iordningställs en ny läns och läggs ut i dammen. Vidare repareras gårdsgården mot Fjärdvägen.</p> <p>Medlemsantal: 141.</p>
1996-97	<p>Majstångsresning med dans samt sågdag anordnas tre respektive fyra veckor efter midsommar. Tyvärr går sågen sönder igen. Den här gången är det lagret mellan vevstaken för sågramen och axeln från vattenhjulet som har tjänat ut.</p> <p>Påskdagen anordnas pimpeltävling och sparkstöttingstävling på Mångsjön. 1997 års Mångbergsmästare i pimpelfiske blir Gösta Bergman. Sparkstöttingstävlingen vinnas av Rikard Land i ungdomsklassen och Börje Andersson i vuxenklassen.</p> <p>Vädret är under städdagen på torsdagen fint, men det har regnat mycket tidigare i veckan och när regnandet fortsätter på fredagen och lördagen resulterar det i det största flödet i Mångån på mycket länge. Vattnet står sent på lördag kväll nästan en decimeter över betongtröskeln in mot sågen. En provisorisk förhöjning av tröskeln byggs för att förhindra erosion nedströms tröskeln. Badbryggan håller på att flyta iväg, men fångas in i sista sekunden och förankras. Hela området nedanför dammen är översvämmat och vattnet står strax under golvplankorna i sågens bottenvåning. Under natten till söndagen minskar dock flödet och det kan på söndag morgon konstateras att den enda skadan som det stora flödet orsakat är en kraftig urspolning kring trumman under Fjärdvägen. När sågrännan torkat upp efter det kraftiga flödet tjäras den och även vattenhjulen.</p> <p>Medlemsantal: 141.</p>

1997-98	<p>Majstångsresning med dans samt såg- och fäboddag anordnas tre respektive fyra veckor efter midsommar.</p> <p>En nyhet för året är att visafnarn anordnas vid dammen tre torsdagskvällar.</p> <p>Pimpel- och sparkstötningstävlingen får ställas in, eftersom isen inte bedöms tillräckligt säker.</p> <p>Kristi Himmelsfärdsdag anordnas städ- och arbetsdag vid dammen.</p> <p>Medlemsantal: 144.</p>
1998-99	<p>Majstångsresning med dans samt såg- och fäboddag anordnas tre respektive fyra veckor efter midsommar. Endast 129 personer löser inträde till dansen.</p> <p>Under sommaren görs en utfyllnad av området bakom sopcontainern, så att containern kan placeras längre bak. Tanken är att den härigenom ska döljas av ett tätt buskage. Tyvärr avverkar Sollerö sockensamfällighet, utan att kontakta fäbodlaget, buskarna strax efter det att utfyllnaden gjorts.</p> <p>Vattenhjulet till ramen i sågen repareras, så även dörrarna i sågens norra gavel.</p> <p>Påskdagen anordnas pimpeltävling på Mångsjön. 1998 års Mångbergsmästare i pimpelfiske blir Aina Juhlin.</p> <p>Kristi Himmelsfärdsdag anordnas städ- och arbetsdag vid dammen.</p> <p>Medlemsantal: 145.</p>
1999-2000	<p>Majstångsresning anordnades tre veckor efter midsommar. Festligheterna efter majstångsresningen har en ny utformning utan orkester och med fritt inträde och försäljning av glödstekt sill.</p> <p>Såg- och fäboddagdag anordnades fyra veckor efter midsommar. Vid sågningen går tyvärr axeln till kantverket av. En ny axel av ek beställs.</p> <p>Påskan infaller så sent att isen inte bär för en pimpeltävling. En tipspromenad har istället planerats, men den måste inställas pga regn.</p> <p>Lördagen efter Kristi Himmelsfärdsdag anordnas städdag vid dammen. Vid städdagen genomförs också den tipspromenad som regnade bort på påskdagen.</p> <p>Medlemsantal: 148.</p>
2000-01	<p>Majstångsresning ordnas tre veckor efter midsommar med samma upplägg som prövades förra året, d v s fritt inträde och försäljning av glödstekt sill. Den här gången har vi dock orkester, vilket gör att festen pågick betydligt längre.</p> <p>Fäbod- och sågdag anordnas. Den nya axeln till kantverket är tyvärr inte klar, varför endast sågning med ramen kan göras.</p> <p>Fäbodlaget hyr sedan 2000-07-01 SIF-stugan. Kontraktstiden är fem år och hyran 0 kr. Fäbodlaget står för alla driftkostnader och normalt underhåll, dock inga större reparationer.</p> <p>Ett antal bastukvällar anordnas under sommaren i SIF-stugans bastu med Ninni Mårtensson som ansvarig. Kvällarna är mycket populära.</p> <p>Arbets- och städdag anordnas Kristi Himmelsfärdsdag. En av sättarna i flodutskovet repareras.</p> <p>Medlemsantal: 147.</p>

2001-02	<p>Majstångsresning ordnas tre veckor efter midsommar med samma upplägg som prövades året, d v s fritt inträde och försäljning av glödstekt sill. Dans till orkester.</p> <p>Fäbod- och sågdag anordnas fyra veckor efter midsommar. Den nya axeln till kantverket är ännu inte klar, varför endast sågning med ramen kan göras.</p> <p>Vassen vid dammens västra strand schaktas bort av Kjell och Krister Uhlas och ny sand fylls på.</p> <p>En s k belägenhetskarta upprättad av Mora kommun kopplas till medlemsförteckningen och skickas ut till alla medlemmar tillsammans med medlemsförteckningen. Kartan ersätter den karta fäbodlaget tidigare upprättat.</p> <p>Påskdagen anordnas pimpeltävling på Mångsjön. Vinner gör Håkan Mårtensson före Helmer Saar. Segern är mycket knapp. En omvägning begärs därför, men den resulterar endast i att marginalen ökar från 7 till 11 gram.</p> <p>Städdag anordnas Kristi Himmelfärdsdag. Förutom städning, underhåll av gårdsgården och finjustering efter sandfyllningen i dammen demonteras den gamla axeln till kantverket. Dagarna efter byggs ett nytt fundament för den nya axeln.</p> <p>Medlemsantal: 145.</p>
2002-03	<p>Majstångsresning anordnas tre veckor efter midsommar och såg- och fäboddag anordnas fyra veckor efter midsommar Den nya axeln till kantverket är fortfarande inte klar, varför endast sågning med ramen kan göras.</p> <p>Renovering av uteborden färdigställs av Max Johansson.</p> <p>En grästrimmer köps in till fäbodlaget.</p> <p>Påskan infaller mycket sent och pimpeltävling på Mångsjön är därför inte möjlig.</p> <p>Efter städdagen lyfts den nya axeln till kantverket på plats. Innan axeln kan fästas i vattenhjulet måste dock det yttre ramkrysset i vattenhjulet bytas ut, eftersom det är angripet av röta.</p> <p>Medlemmar som inte har möjlighet att hjälpa till vid fäbodlagets olika aktiviteter ges möjlighet att lämna ett frivilligt bidrag på 100 kr till fäbodlaget utöver medlemsavgiften. Ca 3 000 kr kommer in.</p> <p>Medlemsantal: 144.</p>
2003-04	<p>P g a regn får majstångsresningen senareläggas ett dygn till söndag kväll tre veckor efter midsommar.</p> <p>Lördagen fyra veckor efter midsommar firar fäbodlaget 30-årsjubiléum. Festen anordnades som knytkalas med ankrace, lekar och dans. Ninni sjunger Mångbergsvisan och kvällen blir mycket lyckad.</p> <p>Fäbod- och sågdag anordnades fyra veckor efter midsommar.</p> <p>Den 26 februari avlider fäbodlagets ordförande Kjell Uhlas efter en olycka med en av sina travhästar. Kjell tog initiativet till Mångbergs och Holens fäbodlag och ingick ända från början i styrelsen, sedan 1990 som dess ordförande.</p> <p>Påskan infaller mycket sent och pimpeltävling på Mångsjön är därför inte möjlig.</p> <p>Städdag anordnas Kristi Himmelfärdsdag. Under städdagen och dagen efter utförs slutmontaget av axeln till kantverket. Därmed blir det äntligen möjligt att på nytt kunna producera kantsågade brädor i sågen.</p> <p>Medlemsantal: 142.</p>

2004-05	<p>Majstångsresning äger rum tre veckor efter midsommar. Ankrace anordnas för första gången.</p> <p>P g a ett missförstånd mellan fäbodlaget och Sollerö Hushållningssgille anordnas såg- och fäboddag redan tre veckor efter midsommar, inte fyra veckor efter som tidigare. Efteråt tycker dock de flesta att det är en fördel att klara av alla arrangemangen under samma helg och det beslutas att hålla samma tider 2005.</p> <p>Under sommaren anordnas också en fest för fäbodlagets medlemmar. Tyvärr regnar det under dagen ända fram till festen med resultat att knotten blir nästan outhärdliga.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 142 st.</p>
2005-06	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar. Viss tvekan råder om majstången skulle hålla, eftersom den konstaterats vara murken. Stången håller, men en ny huggs omgående efter majstångsresningen och läggs upp för att torka.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag. Gärdsgården kring området vid dammen rivs vid städdagen.</p> <p>Under året görs investeringar i Mångbergsstugan i form av kylskåp, mikrovågsugn, varmvattenberedare och takrännor.</p> <p>Ansaret för sophantering tas under våren över av Sita, vilket innebär kraftigt ökade avgifter från ca 100 kr per år till 641 kr/år.</p> <p>Såg- och fäboddag anordnas liksom föregående år dagen efter majstångsresningen.</p> <p>Medlemsantal: 140.</p>
2006-07	<p>Majstångsresning äger traditionsenligt rum lördagen tre veckor efter midsommar. Den nya majstången, som är betydligt längre än den gamla, 18,33 m, används för första gången.</p> <p>Såg- och fäboddag anordnas dagen efter majstångsresningen.</p> <p>Ett antal underhålls- och reparationsåtgärder utförs på sågen: Luckan i sågrännan, som ger vatten till hjulet som driver kantverket, repareras, gallret i sågrännan repareras, sågbladen filas och ny utkastränna för färdiga bräder tillverkas och monteras.</p> <p>För Mångbergsstugan med tillhörande toalett- och duschbyggnad utfördes följande åtgärder: Nya dörrar till toaletterna anskaffas och monteras. Hängrännor monteras på toalett- och duschbyggnaden.</p> <p>Städdag anordnades lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 136.</p>
2007-08	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar. Fäbod- och sågdag anordnas dagen efter majstångsresningen.</p> <p>Ny gärdsgård sätts upp längs Fjärdvägen.</p> <p>Fäbodlagets hemsida förnyas. Layouten moderniseras och belägenhetskartan och medlemsförteckningen läggs in.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 128.</p>

2008-09	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar. Fäbod- och sågdag anordnas dagen efter majstångsresningen.</p> <p>Ny gärdsgård sätts upp längs spegeldammen väster om sågen.</p> <p>Fäbodlaget övertar Mångbergsstugan från SIF. Köpeskilling 10 000 kr.</p> <p>De gamla björkarna norr om majstången tas bort</p> <p>Den nya majstången, som ett par år endast behandlats med träolja för att den skulle hinna torka ut helt, har nu målats vit.</p> <p>En ny lucka för avstängning av sågrännan har tillverkas, eftersom den gamla var upprutten och trasig.</p> <p>Sågrännan har blivit i mycket dåligt skick och måste så snart som möjligt byggas om. Löfte erhålls från Sollerö Gemensamhetsskog att stå för virket vid renovering av sågrännan.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag</p> <p>Medlemsantal: 130.</p>
2009-10	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar. Tyvärr regnar det så kraftigt att majstången inte kan resas. Inte heller ankracet kan genomföras p g a den höga vattenföringen i Mångån. Uppslutningen är dock trots regnet så bra att kvällen inte går med förlust. Majstången reses sedan några dagar senare.</p> <p>Fäbod- och sågdag anordnas dagen efter majstångsresningen.</p> <p>Omfattande arbete läggs ned på Mångbergsstugan under året. Bjälkarna i det gamla torpargrundsgolvet är murkna och golvet får rivas ut. En betongplatta med underliggande dränering och isolering gjuts och ett nytt furugolv monteras.</p> <p>Trappor till Mångbergsstugans förråd tillverkas.</p> <p>Stockarna, som styr timret när det dras in i sågen, var murkna och byts ut.</p> <p>Stockarna, som utgör en höjning av höger ledmur nedströms utskovet, var också murkna och byts ut.</p> <p>Sågrännan är i mycket dåligt skick och måste så snart som möjligt byggas om. Renoveringen har startats genom att timmer till renoveringen, som tillhandahållits av Sollerö Gemensamhetsskog, sågats.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 134.</p>
2010-11	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Ingen fäboddag anordnas, men sågen körs. Tyvärr havererar infästningen av lagertappen på axeln till underfallshjulet efter ungefär halva tiden och sågningen får avbrytas. Såväl rännan som axeln till underfallshjulet och sannolikt även underfallshjulet måste renoveras.</p> <p>Medel till renoveringen söks ur många instanser, men positivt besked erhålls endast från vindkraften, som beviljar 80 000 kr.</p> <p>Eftersom det går så trögt att få in medel till renoveringen, beslutar styrelsen att även pröva möjligheten att få bidrag från fäbodlagets medlemmar och även från andra Solleröbor och övriga intresserade.</p> <p>Hastighetsbegränsningsskyltar 30 km/tim sätts upp vid alla fem infarterna till Mångberg och Holen.</p>

	<p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 133.</p>
2011-12	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Fäboddag anordnas, men sågen kunde inte köras på grund av haveriet året före. Den hålls dock öppen och förevisas för många intresserade.</p> <p>Stormen under vintern resulterade i att en stor tall föll över dansbanekuren och skadade taket, som får renoveras.</p> <p>Posten säger nej till placering av postlådor inne i fäboden m h t snöröjningen.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag. Vid städdagen läggs ny sand ut längs badstranden och glädjande många, ca 50 st, hjälper till med detta.</p> <p>Medlemsantal: 131.</p>
2012-13	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Fäboddag anordnas, men sågen kan inte köras på grund av haveriet 2010. Den hålls dock öppen och förevisas för många intresserade.</p> <p>Det verkade länge nästan omöjligt att få bidrag till sågens renovering. I juli 2012 får dock fäbodlaget sin ansökan till Länsstyrelsen om ersättning för miljöinvestering beviljad. Ersättningen är ”högst 90 procent av miljöinvesteringens stödberättigade kostnader men högst 400 000 kronor”. Från fäbodlagets medlemmar och andra intresserade har hittills inkommit 43 170 kr.</p> <p>Arbetet med renoveringen av sågen påbörjas.</p> <p>Mats Seyffarth gör en klickbar variant av belägenhetskartan.</p> <p>Städdag anordnas lördagen efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 135.</p>
2013-14	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Ingen fäboddag anordnas och sågen kan inte köras på grund av haveriet 2010. Sågen hålls dock öppen söndagen efter majstångsresningen och förevisas för många intresserade.</p> <p>Renoveringen av sågen slutförs. En ny ränna har byggts och ny axel och nytt vattenhjul till ramsågen har installerats. Projektet har kunnat genomföras i princip inom planerad kostnadsram. De faktiska kostnaderna uppgick till drygt 400 000 kr. Till detta kommer värdet av eget arbete ca 50 000 kr och värdet av eget material 69 000 kr.</p> <p>Dammens vänstra del förstärks med en stödbank. Tätning av dammen utförs till höger om intaget till rännan och en ny bro byggs över rännan. Medel till dessa åtgärder erhålls från vindkraften.</p> <p>Renovering av bastun påbörjas. När golvet i det vänstra omklädningsrummet bryts upp visar det sig tyvärr att det står vatten under golvet. Ett dränerande och avskärande dike måste därför schaktats ovanför byggnaden. Golvet måste byggas om p g a den röta som uppstått.</p> <p>En badstege sätts upp vid badbryggans högra ände för att underlätta ned- och uppstigning.</p> <p>Takstege sätts upp på Mångbergsstugan.</p> <p>Utrymme för åkgräsklipparen skapas i förrådet till höger om bastun.</p> <p>Medlemsantal: 130.</p>

2014-15	<p>Majstångsresning äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Sedan renoveringen av sågen blivit klar, kan sågdag på nytt anordnas. Renoveringen av sågen blev mycket lyckad och sågen går nu klart bättre än tidigare. Belysning installeras i sågen</p> <p>Renoveringen av bastun med dusch och omklädningsrum färdigställs. Det högra tidigare omklädningsrummet görs om till förråd. Kostnaden för renoveringen och ombyggnaden uppgår till ca 120 tkr, trots en mycket stor del frivilligt arbete.</p> <p>Städdag anordnas lördag 16 maj.</p> <p>Medlemsantal: 132.</p>
2015-16	<p>Majstångsresning äger rum tre veckor efter midsommar.</p> <p>Sågen körs förutom vid ordinarie sågdag även i samband med Hembygdsföreningens 100-årsjubileum.</p> <p>Arbetet med postlådorna påbörjas.</p> <p>Ansökan till Länsstyrelsen om bidrag till renovering av tröskladan lämnas in.</p> <p>Städdag anordnas lördag 7 maj. I samband med städdagen röjs längs ån norr om norra bron för utsikt ned längs ån.</p> <p>Medlemsantal: 130.</p>
2016-17	<p>Majstångsresningen äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Sommaren 2016 anordnas på nytt en riktig fäboddag i Mångberg.</p> <p>Arbetet med postlådorna blir klart efter sommaren.</p> <p>Sollerö Fiskevårdsområdesförening hade på Länsstyrelsens bekostnad låtit utföra en utredning beträffande fiskväg förbi dammen i Mångberg. Utredningen redovisar fyra alternativ, bl a utrivning av dammen, och rekommenderar utrivning. Den 8 januari hålls ett möte i Mångbergsstugan med representanter för Sollerö Fiskevårdsområdesförening, berörda markägare, Mångbergs och Holens fäbodlag, Sollerö Sockenförening och Sollerö Gemensamhetsskog. Samtliga deltagare på mötet är överens om att utrivning av hela eller delar av dammen bestämt måste avfärdas.</p> <p>Den gamla tröskladan norr om Fjärdvägen monteras ner, skogen på området avverkas och riset städas bort. Georg Flinth har skänkt ladan till fäbodlaget och nyttjanderättsavtal har tecknats för markområdet.</p> <p>De tallar, som stått för nära husen på området vid dammen, tas ned.</p> <p>Städdag anordnas lördag efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 133.</p>
2017-18	<p>Majstångsresningen äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Liksom föregående år har vi en riktig fäboddag i Mångberg.</p> <p>Nya utebord anskaffas. De gamla, som var delvis murkna, skänks bort.</p> <p>Hävstången för manövrering av luckan i sågrännan byts ut, eftersom den gamla var murken.</p> <p>Tröskladan sätts upp under hösten. Totalt erhålls bidrag med 331 900 kr. De faktiska utläggskostnaderna uppgår till 391 833 kr. Fäbodlaget får därmed gå in med 59 933 kr utöver ideellt arbete. Ideellt arbete är ca 240 tim och värdet av eget virke ca 15 000 kr.</p>

	<p>Farstukvisten på Mångbergsstugan rustas upp. Ett bokningssystem har utvecklats, så att det nu går att boka Mångbergsstugan på fäbodlagets hemsida.</p> <p>Nya stolpar sätts upp vid infarten till festplatsen.</p> <p>Snömängden är exceptionellt stor under vintern. Gynnsamt väder under vårflodsperioden gör dock att vårfloden begränsas till ca 18 m³/s, vilket ändå ungefär motsvarar ett flöde med 50 års återkomsttid enligt SMHI.</p> <p>Städdag anordnas lördag efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 133.</p>
2018-19	<p>Majstångsresningen äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Liksom föregående år har vi en riktig såg- och fäboddag i Mångberg.</p> <p>De mindre arbeten som återstår för tröskladans genomförs. Vid en storm i augusti faller tyvärr en stor tall över tröskladans nordvästra hörn och skadar taket, vilket resulterar i en kostsam reparation, som bara till en mindre del täcks av vår försäkring efter avdrag av självrisk.</p> <p>Skylt om att hundar ska hållas kopplade och inte får vistas i dammen när människor badar sätts upp vid dammen.</p> <p>Den 1 april upptäcks ett allvarligt läckage i dammen. Relativt mycket vatten rinner in under betongen till vänster om badstegen. En provisorisk tätning utförs, som sedan får förstärkas ytterligare. En permanent åtgärd är nödvändig, och den 20 juni påbörjas reparationsarbetet. En betongbalk med underliggande spont utfördes uppströms befintlig dammkonstruktion. Den 11 juli är arbetet klart.</p> <p>Vid Mångbergsstugans dusch- och bastuanläggning sätts en skylt med ställbar timvisare upp, där den som för tillfället använder anläggningen kan ange hur länge den kommer att vara upptagen.</p> <p>Ett dokument med anvisningar för åtgärder vid akuta olycksfall tas fram och anslås i sågen, i kiosken, i pilkastningsståndet, i dansbanekuren och i Mångbergsstugan.</p> <p>Städdag anordnas lördag efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 139.</p>
2019-20	<p>Majstångsresningen äger rum lördagen tre veckor efter midsommar.</p> <p>Liksom föregående år har vi en riktig såg- och fäboddag i Mångberg.</p> <p>Dammreparationen blev klar 11 juli. Kostnaden blev ca 245 000 kr. Tillkommer sponsrat material och ca 280 timmar ideellt arbete. Reparationen finansierades till största delen genom bidrag från såväl fäbodlagets medlemmar som andra intresserade. Totalt kom 217 431 kr in från över 200 bidragsgivare.</p> <p>Förnyad ansökan om bidrag ur Bygdemedel (vattenregleringsfonder) för reparation av södra bron görs före årsskiftet. Denna gång bifalls vår ansökan om bygdemedel, dock med en mindre reduktion från begärda 350 000 kr till 315 000 kr.</p> <p>En liten brygga byggs att stå på när man läser på tröskladans informationstavla.</p> <p>Två av stockarna i länsen byts mot nya.</p> <p>Golvet i gräsklipparutrymmet byggs om.</p> <p>Städdag anordnas lördag efter Kristi Himmelfärdsdag.</p> <p>Medlemsantal: 143.</p>

2020-21	<p>P g a pandemin kan ingen majstångsresning anordnas och inte heller fäbod- och såg dag. Årsmötet hålls utomhus på dansbanan.</p> <p>Även under detta verksamhetsår blir åtgärder på dammen nödvändiga. Den 5 juli upptäcks ett sjunkhål i höger anslutningsdamm alldeles nedströms spelet för hantering av sättarna i flodutskovet. En permanent åtgärd är nödvändig och höger anslutningsdamm byggs om helt med plastspont och kringfyllnad av tätjord, övergångslager och erosionskydd. Kostnaden blir ca 315 000 kr och finansieras till stor del genom insamling av bidrag från medlemmar i fäbodlaget och andra intresserade. Totalt bidrar 170 personer med 217 553 kr. Resterande belopp tas ur fäbodlagets kassa. Ca 250 tim ideellt arbete läggs ner.</p> <p>Under verksamhetsåret renoveras också södra bron. Kostnaden blir ca 580 000 kr, varav bidraget från Siljans Regleringsfond täcker 315 000 kr. Även för detta projekt går vi ut med en insamling om frivilliga bidrag. Drygt 125 000 kr kommer in. Ca 400 tim ideellt arbete läggs ner på broprojektet.</p> <p>Frågan om fiskväg aktualiseras på nytt. Två möten hålls med Länsstyrelsen, Fiskevårdsområdet och Gemensamhetsskogen. Fiskevårdsområdet anlitar en konsult för förnyad utredning och får full kostnadstäckning av Länsstyrelsen för detta. Finansiering av själva fiskvägen är dock naturligtvis knäckfrågan.</p> <p>Städdag anordnades lördagen 15 maj. Pga pandemin blir den lite annorlunda även detta år, bl a utan gemensamt fika. Uppslutningen är dock mycket god och det som behöver göras blir gjort.</p> <p>Medlemsantal 144.</p>
2021-22	<p>P g a pandemin kan ingen majstångsresning anordnas och inte heller fäbod- och såg dag. Årsmötet hålls utomhus på dansbanan.</p> <p>Den nya bron invigs högtidligen 18 juli 2021.</p> <p>Fiskvägen är en stor fråga under verksamhetsåret. Sollerö Fiskevårdsområde har anlitat en konsult, som i samarbete med fäbodlaget och fiskevårdsområdet tagit fram ett förslag till fiskväg.</p> <p>Avtal tecknas mellan Sollerö Gemensamhetsskog och Mångbergs och Holens fäbodlag enligt vilket gemensamhetsskogen vederlagsfritt upplåter med nyttjanderätt den mark på vilken fäbodlagets byggnader och andra inrättningar inkl dammbyggnaden ligger. Avtalet gäller under fem år. Om det inte sägs upp, förlängs det sedan med fem år i taget.</p> <p>2022-04-20 hålls i Mångberg ett stort möte med deltagare från Länsstyrelsen, Mora kommun, Sollerö Fiskevårdsområde och Mångbergs och Holens fäbodlag. Efter mötet erhålls besked att Mora kommun kan ta på sig huvudmannskapet för projektet.</p> <p>En av gräsklipparna och trimmern repareras.</p> <p>Redundant lyftanordning för sättarna i form av kättningsblock anskaffas och instruktioner för såväl hantering av sättarna med ordinarie spel som med den redundanta lyftanordningen upprättas.</p> <p>Ny anslagstavla vid sågen byggs. Belysningen i sågen kompletteras.</p> <p>Länsen kompletteras med nya stockar. Nya stockar för styrning av timret, när det dras in på bryggan in till sågen, monteras.</p> <p>Hjärtstartare anskaffas och monteras i dansbanekuren.</p> <p>Städdag anordnas lördag efter Kristi Himmelfärdsdag. Medlemsantal: 142.</p>